

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาของปัญหาและปัญหา

ความมั่นคงในชีวิตและสวัสดิการทางสังคมเป็นสิ่งที่มนุษย์ทุกคนแสวงหาและต้องการ สังคมไทยในอดีตถือว่าการจัดสวัสดิการทางสังคมให้แก่บุคคลเป็นหน้าที่ของครอบครัว แต่เนื่องจากการพัฒนาทางด้านเทคโนโลยีก้าวหน้าขึ้นทำให้สภาพสังคมไทยในปัจจุบันเปลี่ยนแปลง จากสังคมเกษตรกรรมมาเป็นสังคมอุตสาหกรรม ความจำเป็นในการอพยพจากสังคมชนบทเข้าสู่ สังคมเมืองมากขึ้น ส่งผลกระทบต่อการดำรงชีพของประชาชนและทำให้โครงสร้างของครอบครัว เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม จากครอบครัวขยาย ซึ่งประกอบด้วย พ่อแม่ ลูก ปู่ย่า ตายาย และญาติพี่น้อง มาเป็นครอบครัวเดี่ยว ซึ่งมีเพียงพ่อแม่และลูกเท่านั้น ในภาวะสังคมเศรษฐกิจปัจจุบันนี้ ประชาชน โดยส่วนใหญ่จะดำรงชีพอยู่ได้ด้วยเงินรายได้ประจำจากการทำงาน ซึ่งอาจจะเป็นเงินเดือนหรือ ค่าจ้างรายวัน เพราะฉะนั้นรายได้จึงเป็นสิ่งสำคัญที่สุดของประชาชนและครอบครัว แต่หากมีเหตุ อันทำให้ต้องทำงานไม่ได้จนขาดรายได้ก็จะทำให้ตนเองและครอบครัวประสบความเดือดร้อน ตลอดจนส่งผลกระทบต่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ (อำพล สิงห์โกวินท์, 2536) ดังนั้น เพื่อให้ความคุ้มครองแก่ผู้ใช้แรงงานซึ่งถือว่าเป็นทรัพยากรที่สำคัญและเป็นปัจจัยใน การเสริมสร้างความเจริญให้กับประเทศ รวมทั้งก่อให้เกิดความมั่นใจว่าจะมีหลักประกันให้แก่ ตนเองและครอบครัวในยามเจ็บป่วย สามารถลดความรุนแรงของประเทศที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต รัฐบาลได้สังเกตเห็นว่าการบริการด้านสงเคราะห์และสวัสดิการสังคมที่รัฐบาลจัดให้นั้นยังไม่เพียงพอ กับความต้องการของประชาชน และจำเป็นจะต้องหาวิธีการที่เหมาะสม เพื่อส่งเสริมให้เกิดความ มั่นคงในชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนแต่ละคน จึงจัดตั้งกองทุนประกันสังคม สำนักงาน ประกันสังคมในสังกัดกระทรวงมหาดไทย เมื่อวันที่ 3 กันยายน 2533 โดยโอนงานกองความมั่นคง แห่งสังคมของกรมประชาสงเคราะห์ และงานของสำนักงานกองทุนเงินทดแทน กรมแรงงาน ไปอยู่ ในสังกัดของสำนักงานประกันสังคม

การประกันสังคมในประเทศไทย ได้ตราเป็นพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ.2533 เพื่อให้ความคุ้มครองกับผู้ประกันตนที่ทำงานอยู่ในสถานประกอบการที่มีลูกจ้างตั้งแต่ 1 คนขึ้นไป โดยได้รับสิทธิประโยชน์ใน 4 กรณี ซึ่งได้แก่ กรณีประสบอันตรายหรือเจ็บป่วย ทูพพลภาพ ตายที่ไม่เนื่องจากการทำงาน และกรณีคลอดบุตร โดยกำหนดนายจ้างมีหน้าที่นำส่งเงินสมทบในส่วนของ นายจ้างและผู้ประกันตน ฝ่ายละร้อยละ 1.5 ของค่าจ้างโดยจะคำนวณจากฐานค่าจ้างที่ลูกจ้างได้รับ ตามความเป็นจริง ซึ่งการคำนวณเงินสมทบ กำหนดให้คำนวณจากฐานค่าจ้างขั้นต่ำ 1,650 บาท และ

ขึ้นสูงไม่เกิน 15,000 บาท เงินสมทบที่นายจ้างต้องจ่ายให้กับผู้ประกันตนปัจจุบัน แต่ละคนในแต่ละเดือน ต่ำสุด 83 บาท และสูงสุด 750 บาท จากการจ่ายเงินสมทบ ต่อมาในปี 2541 สำนักงานประกันสังคม แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกันสังคม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2537 ขยายความคุ้มครองให้ลูกจ้าง ผู้ประกันตนได้รับประโยชน์ทดแทนครอบคลุมไปถึงกรณีสงเคราะห์บุตรและชราภาพ ตามพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ.2533 การให้ความคุ้มครองกรณีสงเคราะห์บุตรและชราภาพมีผลให้นายจ้าง ลูกจ้างและรัฐบาลต้องจ่ายเงินสมทบเข้ากองทุนประกันสังคม ในอัตราไม่เกินร้อยละ 3 ของค่าจ้างแต่ในปัจจุบันมีการเก็บเงินสมทบ ปี 2538 จนถึงปัจจุบัน มียอดเงินสมทบ 618,170.96 ล้านบาทและมีหนี้สินแยกได้ดังนี้

1. สถานประกอบการที่ค้างชำระ 30,980 แห่ง จำนวนผู้ประกันตน 166.360 คน คิดเป็นร้อยละ 7.72 ของสถานประกอบการทั้งหมด
2. เงินสมทบค้างชำระ 39,37.29 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 0.63 ของประมาณการรับเงินสมทบโดยแบ่งเป็น
 - 2.1 ไม่ชำระเงินสมทบภายในกำหนดจำนวนเงิน 2,599.15 ล้านบาท
 - 2.2 ชำระเงินสมทบไม่ครบถ้วนจำนวนเงิน 1,343.10 ล้านบาท

ในส่วนของสำนักงานประกันตนจังหวัดปัตตานี มีหนี้ค้างชำระตั้งแต่ปี 2538 จนถึงปัจจุบัน จำนวน 3,790,000 บาท จากสถานประกอบการ 94 แห่ง ผู้ประกันตน 1,430 คน สำนักงานประกันสังคมได้เริ่มจัดเก็บเงินสมทบกรณีสงเคราะห์บุตรและ ชราภาพ ตั้งแต่วันที่ 31 ธันวาคม 2541 โดยปัจจุบันผู้ประกันตนจะได้รับเงินสงเคราะห์บุตรแบบเหมาจ่ายเดือนละ 350 บาท ต่อบุตร 1 คน โดยสามารถเบิกได้คราวละไม่เกิน 2 คน สำหรับบุตรชอบด้วยกฎหมาย ตั้งแต่แรกเกิดจนถึง 6 ปี บริบูรณ์ และจะได้รับเงินออมกรณีชราภาพคืนเมื่อมีอายุครบ 55 ปีบริบูรณ์ และไม่ได้ทำงานแล้ว ในรูปแบบเหมาจ่ายหรือบำนาญ ซึ่งไม่ได้ให้ผู้ประกันตนเป็นผู้เลือก แต่ขึ้นอยู่กับระยะเวลาการส่งเงินสมทบ กล่าวคือ หากผู้ประกันตนส่งเงินสมทบไม่ครบ 180 เดือน จะได้รับเป็นเงินบำนาญชราภาพ ส่วนผู้ประกันตนที่ส่งเงินสมทบครบ 180 เดือน จะได้รับเป็นเงินบำนาญชราภาพเป็นรายเดือนจนกระทั่งเสียชีวิต โดยจะครบกำหนดจ่ายเงินบำนาญชราภาพในปี พ.ศ.2557 แต่ยังคงประสบปัญหา มีผู้ประกันตนอยู่ในข่ายรับเงินกรณีชราภาพประมาณ 8,000 คน ในทางเศรษฐศาสตร์สำนักงานประกันสังคมยังไม่สามารถจ่ายประโยชน์ทดแทนให้กับผู้ประกันตนได้จนกว่าจะมีการรับชำระเงินสมทบที่ค้างไว้เพราะต้องคำนึงถึงเสถียรภาพของกองทุน แต่ขัดแย้งกับข้อกำหนดตามพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ.2533 มาตรา 49 วรรคสอง ที่กล่าวไว้ว่า ในกรณีที่นายจ้างมิได้หักค่าจ้างของผู้ประกันตนเพื่อส่งเป็นเงินสมทบ หรือหักไว้แล้วแต่ยังไม่ครบจำนวนให้นายจ้างรับผิดชอบเงินที่ต้องส่งเป็นเงินสมทบในส่วนของผู้ประกันตนเต็มจำนวนรวมถึงเงินเพิ่ม นับแต่วันถัดจากวันที่

ต้องนำส่งเงินสมทบ ในกรณีเช่นว่านี้สิทธิที่ผู้ประกันตนพึงได้รับคงมีเสมือนหนึ่งว่าผู้ประกันตนได้ส่งเงินสมทบแล้ว ส่งผลกระทบต่อเสถียรภาพของกองทุนประกันสังคม อาจประสบภาวะขาดทุนได้ เนื่องจากมีภาระค่าใช้จ่ายจำนวนมหาศาลที่จำต้องชำระรออยู่ในอนาคต ในขณะที่ยังไม่สามารถเรียกเก็บเงินสมทบได้ครบถ้วน เพราะนายจ้างและลูกจ้างยังคงค้างชำระเงินสมทบที่ต้องส่งเข้ากองทุนประกันสังคม สิ่งต่างๆ เหล่านี้อาจมีสาเหตุมาจากความรู้ความเข้าใจและความคิดเห็นของตัวบุคคล ส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมที่แสดงออก การรับสภาพปัญหาและอุปสรรคจะทำให้สามารถหาแนวทางแก้ไขได้ตรงจุด

จากปัญหาการค้างชำระเงินสมทบจำนวน 3.79 ล้านบาท จากยอดประมาณการเงินสมทบที่ต้องรับชำระจำนวน 1,165.11 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 0.33 ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาความคิดเห็นของ นายจ้าง/ลูกจ้าง/ผู้ประกันตน ซึ่งเป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการจ่ายเงินสมทบกรณีสงเคราะห์บุตรและชราภาพ เพื่อทราบถึงสาเหตุที่แท้จริงของการค้างชำระเงินสมทบตามความคิดเห็นของนายจ้างและลูกจ้าง นำไปเป็นแนวทางในการทำงานของสำนักงานประกันสังคมให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และเป็นการสร้างเสถียรภาพให้เกิดขึ้นกับกองทุนอย่างยั่งยืน บรรลุวัตถุประสงค์ตามพระราชบัญญัติประกันสังคม ที่คาดหวังของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องในอนาคตต่อไป

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของนายจ้าง/ลูกจ้าง/ผู้ประกันตน ต่อการนำส่งเงินสมทบกรณีสงเคราะห์บุตรและชราภาพ สำนักงานประกันสังคมจังหวัดปัตตานี

1. แนวความคิดเกี่ยวกับความคิดเห็น
 - 1.1 ความหมายของความคิดเห็น
 - 1.2 ความสำคัญของความคิดเห็น
 - 1.3 ประเภทของความคิดเห็น
 - 1.4 เจตคติและความคิดเห็น
 - 1.5 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความคิดเห็น
2. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับความรู้ด้านการประกันสังคม
 - 2.1 ความหมายประกันสังคม
 - 2.2 ประวัติความเป็นมาของประกันสังคม
 - 2.3 ความสำคัญของประกันสังคม
3. พระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ.2533 เฉพาะกรณีสงเคราะห์บุตรและชราภาพ
4. พระราชบัญญัติกองทุนเงินทดแทน พ.ศ. 2537

5. โครงสร้างการทำงานประกันสังคมจังหวัดตานี

6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวความคิดเกี่ยวกับความคิดเห็น

ความหมายของความคิดเห็น

จากการตรวจสอบเอกสารเรื่องความคิดเห็น มีผู้ให้นิยามของความคิดเห็นไว้ดังนี้ ความคิดเห็น หมายถึง การแสดงความรู้สึกหรือการกระทำที่บุคคลแสดงออกไม่ว่าจะเป็นการพูด อ่าน หรือเขียน เพื่อให้ผู้อื่นได้รับรู้ ซึ่งอาจเกิดจากการประเมินผลสิ่งนั้นหรือเหตุการณ์นั้น โดยมีอารมณ์ ประสบการณ์ และสภาพแวดล้อมในขณะนั้นเป็นพื้นฐานการแสดงออก เพื่อให้ผู้อื่นได้รับรู้และสามารถจะประเมินค่าในเรื่องใดเรื่องหนึ่งหรือประเด็นใดประเด็นหนึ่ง อาจได้รับการยอมรับหรือ ปฏิเสธจากบุคคลอื่นก็ได้ และอาจเปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลา (จิรายุ: 2540; เสกสรร: 2542)

พจนานุกรมศัพท์สังคมวิทยา ฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2525:246) ได้ให้ความหมายของความคิดเห็นว่า เป็นข้อพิจารณาที่เห็นว่าเป็นจริงจากการใช้ปัญญาความคิดประกอบ ถึงแม้จะไม่ได้อาศัยหลักฐานพิสูจน์ยืนยันได้เสมอก็ตาม

Webster Dictionary (อ้างใน ศรีบุญญา โชติรัตน์, 2539: 25) ได้ให้ความหมายของความคิดเห็นว่า หมายถึง ความเชื่อที่ไม่ได้ตั้งอยู่กับความรู้อันแท้จริง แต่ตั้งอยู่ที่ใจ ความคิด และการลงความเห็นของแต่ละบุคคลที่เห็นว่าน่าจะเป็นจริงตามที่คิดไว้

สุชา จันทรเฒ (2524:104) กล่าวว่า ความคิดเห็นเป็นส่วนหนึ่งของทัศนคติ เราไม่สามารถแยกความคิดเห็นและทัศนคติออกจากกันได้ เพราะความคิดเห็นมีลักษณะคล้ายกับทัศนคติ แต่ความคิดเห็นแตกต่างจากทัศนคติตรงที่ ทัศนคติเป็นความพร้อมทางจิตใจที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ที่อาจแสดงออกมาได้อย่างเปิดเผย หรือตอบสนองอย่างตรงๆ และลักษณะของความคิดเห็นไม่ลึกซึ้ง เหมือนกับทัศนคติ

ประภาเพ็ญ สุวรรณ (2526:3) กล่าวว่า ความคิดเห็นถือได้ว่าเป็นการแสดงออกทางด้านทัศนคติอย่างหนึ่ง การแสดงความคิดเห็นมักมีอารมณ์เป็นส่วนประกอบ และเป็นส่วนที่พร้อมที่จะมีปฏิกิริยาอย่างยิ่ง ต่อสถานการณ์ภายนอก

โสภา ชูพิกุลชัย (อ้างใน จักรพันธ์ ตรีชิต, 2538: 9) กล่าวว่า ความคิดเห็น หมายถึง บางสิ่งบางอย่างที่เป็นการคาดหวัง หรือการคาดคะเนไว้ เป็นเพียงความชอบพอเท่านั้น ความคิดเห็นนี้สามารถใช้ในรูปคำพูดได้

อพัชชา ชูพันธ์ (2542 : 9) ได้ให้ความหมายของความคิดเห็นว่า ความคิดเห็นเป็นความเชื่อ การพิจารณาตัดสินใจ การประเมินค่า ในเรื่องใดเรื่องหนึ่งแล้ว แสดงออกมา นอกจากนี้ ความ

คิดเห็นของบุคคลใดบุคคลหนึ่งหรือกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งในเรื่องใดเรื่องหนึ่งนั้น สามารถเกิดขึ้นและมีทิศทางไปในทางใด ขึ้นอยู่กับปัจจัยภายนอกที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับบุคคลนั้น เช่น พื้นฐานความรู้ ประสบการณ์ และการติดต่อระหว่างบุคคล

ปราณี รามสูต (อ้างใน ธน วงศ์จินาพันธ์, 2544 : 46) กล่าวว่า ความคิดเห็น หรือทัศนคติ ไม่ใช่สิ่งที่ติดตัวมาแต่กำเนิด แต่เกิดเนื่องจากการที่บุคคลได้ปะทะสัมผัสกับสิ่งแวดล้อม นั่นก็คือ ความคิดเห็นเกิดมาจากประสบการณ์หรือการเรียนรู้

สุชา และสุรางค์ จันทน์เอม (อ้างใน จิราพร ชิดดี, 2545 : 80) ได้กล่าวไว้ว่า ความคิดเห็นเป็นความรู้สึกรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง แต่เป็นลักษณะที่ไม่ลึกซึ้งเท่าทัศนคติ ความคิดเห็นมีความหมายแคบกว่าทัศนคติและความคิดเห็นเป็นส่วนหนึ่งของทัศนคติ ความคิดเห็นของบุคคลอาจเปลี่ยนแปลงได้ตามข้อเท็จจริงและทัศนคติของบุคคล บุคคลมีทัศนคติเช่นไร สามารถชักนำให้ผู้อื่นมีความเห็นตามทัศนคติของตนได้ไม่ว่าข้อเท็จจริงจะเป็นอย่างไร ทัศนคติจึงมีอิทธิพลต่อความคิดเห็นของบุคคลและการแสดงเหตุผลของบุคคลเป็นอันมาก และความคิดเห็นคือ การอธิบายเหตุผลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งโดยเฉพาะ

ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ (2540 : 36) ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับ ทัศนคติหรือความคิดเห็น (Attitudes Opinions) ไว้ว่า ทัศนคติหรือความคิดเห็น หมายถึง ความพึงพอใจ ความชอบ หรือความเชื่อมั่นเกี่ยวกับสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ความคิด ความรู้สึก หรือพฤติกรรม ตลอดจนแนวโน้มการเกิดพฤติกรรม

ประภาเพ็ญ สุวรรณ (อ้างในนฤมล คำเหลือ, 2545 : 12) ได้แบ่งองค์ประกอบของความคิดเห็นเป็น 3 ส่วน ดังนี้ คือ

1. องค์ประกอบด้านพุทธิปัญญา (cognitive component) ได้แก่ความคิด ความเข้าใจ เป็นการที่สมองของบุคคลรับรู้ วิเคราะห์และวินิจฉัยข้อมูลต่างๆ ที่ได้รับ ทำให้เกิดความคิดเห็นซึ่งแสดงออกในแนวคิดที่ว่าอะไรถูก อะไรผิด ความคิดนี้อาจจะอยู่ในรูปใดรูปหนึ่งที่แตกต่างกัน

2. องค์ประกอบด้านความรู้สึก (affective component) ความรู้สึกหรืออารมณ์ที่สอดคล้องกับความคิดและความเชื่อของบุคคลมีความรู้สึกเป็นตัวเร้าความคิดอีกต่อหนึ่ง คือถ้าบุคคลมีความคิดในทางที่ดีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งก็จะมีความรู้สึกที่ดีต่อสิ่งนั้น ความคิดเห็นจะแสดงออกมาในรูปของความรู้สึก ชอบ ไม่ชอบ พอใจหรือไม่พอใจ ซึ่งแสดงออกมาโดยสีหน้า ท่าทางที่เขาคิดหรือพูดถึงสิ่งนั้น

3. องค์ประกอบด้านพฤติกรรม (behavioral component) เป็นความพร้อมหรือความโน้มเอียงล่วงหน้าที่จะกระทำหรือตอบสนอง ถ้ามีสิ่งเร้าที่เหมาะสมจะเกิดการปฏิบัติหรือมีปฏิกิริยาอย่าง

ใดอย่างหนึ่ง อันเป็นผลมาจากความคิดและความรู้สึก ซึ่งจะแสดงออกมาในรูปการยอมรับหรือปฏิเสธการเข้าหาหรือถอยหนีเป็นการกระทำที่สามารถสังเกตได้

จากความหมายต่างๆ เหล่านี้สามารถสรุปได้ว่า ความคิดเห็นคือการแสดงออกของบุคคลหรือกลุ่มคนที่มีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด โดยเฉพาะด้วยการพูด หรือการเขียน ซึ่งในการแสดงออกนี้จะต้องอาศัยพื้นฐานความรู้ ประสบการณ์ และพฤติกรรมระหว่างบุคคล เป็นเครื่องช่วยในการพิจารณาและประเมินค่าก่อนที่จะมีการตัดสินใจออกในรูปของการเห็นด้วย ไม่เห็นด้วย หรือไม่มีความเห็น ซึ่งการแสดงความคิดเห็นนี้อาจจะได้รับการยอมรับหรือปฏิเสธจากคนอื่นก็ได้

ความสำคัญของความคิดเห็น

การสำรวจความคิดเห็นเป็นการสำรวจความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง แต่ละคนจะแสดงความเชื่อ ความรู้สึกใดๆ ออกมาโดยการพูด การเขียนและการสำรวจความคิดเห็นจะเป็นประโยชน์ต่อการวางนโยบายต่างๆ ให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและเป็นไปตามความพอใจของผู้ร่วมงาน

เบสท์ (Best, 1977 : 171, อ้างใน อานาจ ส่งเสริม, 2539 : 19) กล่าวเสนอแนะว่าในการศึกษาถึงความคิดเห็นต่าง ๆ ส่วนมากจะศึกษาโดยวิธีวิจัยตลาด ได้แก่ การซักถามสืบคำถามบันทึกไว้ รวบรวมเก็บข้อมูล วิธีที่ง่ายที่สุดในการที่จะบอกถึงความคิดเห็น คือ การแสดงให้เห็นถึงจำนวนร้อยละของคำตอบในแต่ละข้อความเพราะจะทำให้เห็นว่า ความคิดเห็นจะออกมาในลักษณะเช่นไรในอันที่จะดำเนินการต่อไป

ประเภทของความคิดเห็น

Remmers และ Rumme (1965) ได้กล่าวว่า ความคิดเห็นมี 2 ประเภท คือ

1) ความคิดเห็นเชิงบวกสุด-เชิงลบสุด เป็นความคิดเห็นที่เกิดจากการเรียนรู้และประสบการณ์ ซึ่งสามารถทราบทิศทางได้ ทิศทางบวกสุด ได้แก่ ความรักจนหลงงูชา ทิศทางลบสุด ได้แก่ รังเกียจมาก ความคิดเห็นเหล่านี้รุนแรงเปลี่ยนแปลงได้ยาก

2) ความคิดเห็นจากความรู้ความเข้าใจ การมีความคิดต่อสิ่งหนึ่งขึ้นอยู่กับความรู้ความเข้าใจที่มีต่อสิ่งนั้น เช่น ความรู้ความเข้าใจในทางที่ดี ชอบ ยอมรับ ความรู้ความเข้าใจในทางไม่ดี ไม่ชอบ รังเกียจ ไม่เห็นด้วย

เจตคติและความคิดเห็น

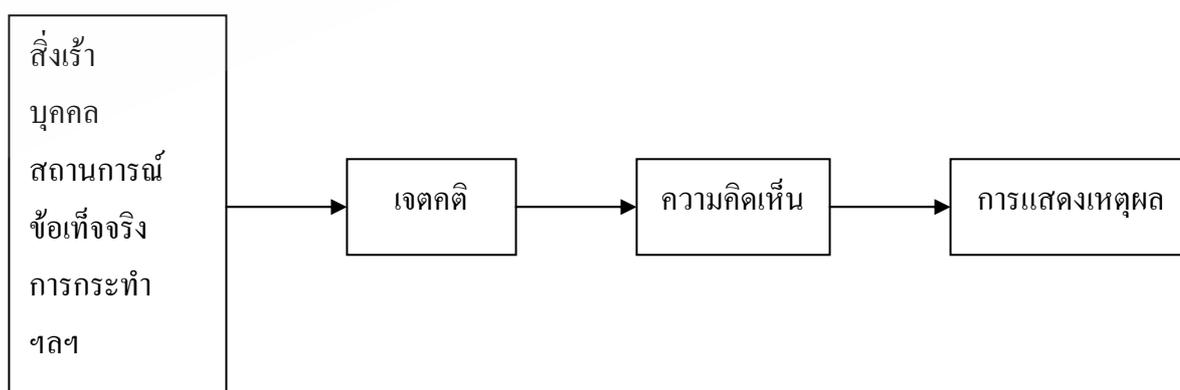
กมลรัตน์ หล้าสุวรรณ (2521: 25, อ้างใน อานาจ ส่งเสริม, 2539: 21) กล่าวว่าความคิดเห็นไม่เหมือนกับเจตคติที่ไม่จำเป็นต้องแสดงความรู้สึก อารมณ์หรือแม้กระทั่งการแสดงพฤติกรรมที่จะ

ตอบสนองหรือไม่ตอบสนองต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ที่เป็นเพียงคำพูดพร้อมเหตุผลที่บุคคลคิดขึ้นมา และถ้าคนไม่เห็นด้วย บุคคลนั้นก็เปลี่ยนคำพูดดังกล่าวได้ เช่น บุคคลหนึ่งมีความคิดเห็นขัดแย้งกับกลุ่ม และยกเหตุผลมาอธิบาย ในที่สุดกลุ่มนั้นยอมเปลี่ยนความคิดเห็นคล้อยตามได้

สจวน สิทธิเลิศอรุณ และคณะ (2523 : 100, อ้างใน ตรีธัญญา โชติรัตน์, 2539 : 22) กล่าวว่า เจตคติเป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องกับความคิดเห็นอยู่มาก ความคิดเห็นหรือการแสดงออกซึ่งวิจารณ์ญาณที่มีต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่ง โดยเฉพาะความคิดเห็นมีความหมายที่แคบกว่าเจตคติ เพราะความคิดเห็นของบุคคลเปลี่ยนแปลงไปตามข้อเท็จจริง และเจตคติของบุคคล ในขณะที่เจตคติแสดงภาพความรู้สึกทั่ว ๆ ไปเกี่ยวกับสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ความคิดเห็นจะเป็นการอธิบายเหตุผลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง โดยเฉพาะ

เจตคติของบุคคลสามารถกำหนดหรือชักนำให้บุคคลอื่น ๆ เห็นคล้อยตามเจตตินั้น ๆ ได้ไม่ว่าข้อเท็จจริงจะเป็นเช่นไร ตัวอย่างคนที่มีเจตคติลำเอียงต่อปัญหาเรื่องเชื้อชาติใด ไม่ว่าคนที่มีเชื้อชาตินั้น จะทำตัวอย่างไร ก็เห็นเป็นของไม่ดี เช่น ถ้าเรามีเจตคติต่อพวกยิวในทางที่ไม่ดี เนื่องจากเราได้เคยอ่านหนังสือ ซึ่งเขียนไว้ว่า พวกยิวเป็นคนเห็นแก่ตัว ดังนั้นถ้าเราเห็นใครมีพฤติกรรมเห็นแก่ตัวก็จะเรียกพวกนั้นว่าพวกยิว เป็นต้น ทั้งนี้เพราะอิทธิพลของเจตคติทำให้เราคิดเห็นอย่างนั้น เจตคติทำให้พฤติกรรมของคนเราเปลี่ยนแปลงไปเราไม่อาจบังคับหรือห้ามบุคคลไม่ให้มีเจตคติได้ เพราะทุกคนมีความคิดเห็น ความรู้สึกผิดชอบชั่วดี ดังนั้นเราจึงไม่ควรสกัดกั้นมิให้บุคคลมีเจตคติ แต่เราจะต้องพยายามปรับเจตคติ เพราะเจตคติของบุคคลเกี่ยวข้องกับเรื่อง “ชอบ” หรือ “ไม่ชอบ” และเกี่ยวกับอารมณ์ของบุคคลนั้นเป็นสำคัญ (แผนภูมิที่ 1)

แผนภูมิที่ 1 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งเร้า เจตคติ ความคิดเห็นและการแสดงผล

จากรูปแสดงให้เห็นว่า ความคิดเห็นเกิดจากการแบ่งข้อเท็จจริงหรือสิ่งที่ได้พบเห็นมา แต่ลักษณะการแบ่งข้อเท็จจริงนั้น ๆ ย่อมเป็นไปตามเจตคติของบุคคล และเมื่อคนนั้นถูกถามว่าทำไมจึงมีความคิดเห็นอย่างนั้น เขาจะพยายามให้เหตุผลไปตามที่เขาคิด

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความคิดเห็น

การแสดงความคิดเห็นในเรื่องเดียวกันของแต่ละบุคคลไม่จำเป็นจะต้องเหมือนกันเสมอไปขึ้นอยู่กับปัจจัยต่าง ๆ ที่แต่ละบุคคลได้รับมาจนมีอิทธิพลต่อการแสดงความคิดเห็นของบุคคล โดยมีผู้สรุปปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความคิดเห็นไว้ดังนี้

1. กลุ่มทางสังคม อิทธิพลของความคิดเห็นว่าขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ (จำเรียง ภาพจิตร 2536 : 248 – 249) คือ

1.1 ภูมิหลังทางสังคม หมายถึง กลุ่มคนที่มีภูมิหลังที่แตกต่างกัน โดยทั่วไปจะมีความคิดเห็นที่แตกต่างกันไปด้วย เช่น ความคิดเห็นระหว่างผู้เยาว์และผู้สูงอายุ คนที่มีระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน ผู้ที่มีรายได้น้อยและผู้ที่มีรายได้มาก เป็นต้น

1.2 กลุ่มอ้างอิง หมายถึง การที่คนเราจะคบหาสมาคมกับใคร หรือกระทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดให้แก่ผู้ใด หรือการกระทำที่ค่านึงอะไรบางอย่างร่วมกันหรืออ้างอิงกันได้ เช่น ประกอบอาชีพเดียวกัน การเป็นสมาชิกกลุ่มหรือสมาคมเดียวกัน เป็นต้น สิ่งเหล่านี้ย่อมมีอิทธิพลต่อความคิดเห็นของบุคคลเหล่านั้นด้วย

1.3 กลุ่มกระตุ้นหรือรื้อนหรือกลุ่มเฉื่อยชา หมายถึงการกระทำใดที่ก่อให้เกิดความกระตุ้นหรือรื้อนเป็นพิเศษ อันก่อให้เกิดกลุ่มผลประโยชน์ขึ้นมาได้ ย่อมส่งผลต่อการจูงใจให้บุคคลที่เป็นสมาชิกเหล่านั้นมีความคิดเห็นที่คล้อยตามได้ ไม่ว่าจะให้คล้อยตามในทางที่เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยก็ตาม ในทางตรงข้ามกลุ่มที่เฉื่อยชาที่จะไม่มีอิทธิพลต่อสมาชิกมากนัก

2. ปัจจัยทางพันธุกรรมและร่างกาย คือ อายุ เพศ อวัยวะ ความครบถ้วนสมบูรณ์ของอวัยวะต่าง ๆ และคุณภาพของสมอง ส่งผลกระทบต่อความคิดเห็นของบุคคล จากการศึกษาพบว่าปัจจัยทางด้านพันธุกรรมจะมีผลต่อระดับความก้าวร้าวของบุคคล ซึ่งจะมีผลต่อการศึกษา เจตคติ หรือความคิดเห็นของบุคคลนั้น ๆ ได้ (Oskamp อ้างถึงใน โสภา สุขวิทยากรณ์ 2543 : 13-14)

3. ระดับการศึกษา การศึกษามีอิทธิพลต่อการแสดงออกซึ่งความคิดเห็น และการศึกษาทำให้บุคคลมีความรู้ในเรื่องต่าง ๆ มากขึ้นและคนที่มีความรู้มากมักจะมีความคิดเห็นในเรื่องต่าง ๆ อย่างมีเหตุผล (Oskamp อ้างใน โสภา สุขวิทยากรณ์ 2543 : 13-14)

4. สื่อมวลชน มีผลต่อความคิดเห็นของบุคคล โดยสื่อต่าง ๆ ที่บุคคลได้รับ สื่อเหล่านี้ไม่ว่าจะเป็นหนังสือพิมพ์ ภาพยนตร์ วิทยุ โทรทัศน์ต่าง ๆ จะมีผลทำให้บุคคลมีความคิดเห็น ความรู้สึกต่าง ๆ เป็นไปตามข้อมูลข่าวสารที่ได้รับ (Oskamp อ้างใน โสภา สุขวิทยากรณ์ 2543 : 13-14)

5. อิทธิพลจากครอบครัว เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อบุคคล โดยที่เมื่อตอนเป็นเด็กจะได้รับอิทธิพลจากการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่และครอบครัว ทั้งนี้เมื่อตอนเป็นเด็กเล็ก ๆ จะได้รับการ

อบรมสั่งสอนทั้งในด้านความคิด การตอบสนองความต้องการทางด้านร่างกาย การให้รางวัลและการลงโทษ โดยกลุ่มและสังคมที่เกี่ยวข้อง จะมีอิทธิพลต่อความคิดเห็นของบุคคล เพราะเมื่อบุคคลอยู่ในกลุ่มใดหรือสังคมใด ก็จะต้องยอมรับและปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของกลุ่มหรือสังคมนั้น ซึ่งทำให้บุคคลนั้นมีความคิดเห็นไปตามกลุ่มหรือสังคมที่อยู่ (Oskamp อ้างใน กิตติ ประเสริฐสุข 2542 : 11-12)

6. ประสบการณ์โดยตรงของบุคคล เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อบุคคล โดยบุคคลจะได้รับความรู้สึกและความคิดต่าง ๆ จากประสบการณ์โดยตรง เป็นการกระทำหรือได้พบเห็นต่อสิ่งต่าง ๆ โดยตนเอง ทำให้เกิดเจตคติหรือความคิดเห็นจากประสบการณ์ที่ตนเองได้รับ (Oskamp อ้างใน กิตติ ประเสริฐสุข 2542 : 11-12)

7. ทักษะคิดและความคิดเห็นของกลุ่ม เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อบุคคล คือ เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลอย่างมากต่อความคิดเห็นและเจตคติของแต่ละบุคคล เนื่องจากบุคคลจะต้องมีสังคมและอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่ม ดังนั้น ความคิดเห็นและเจตคติต่าง ๆ จะได้รับการถ่ายทอดจากกลุ่มสู่ตัวบุคคล หรือจากการอบรมสั่งสอนของครอบครัว (Oskamp อ้างถึงใน กิตติ ประเสริฐสุข 2542 : 11-12)

8. ข้อเท็จจริงในเรื่องหรือสิ่งต่าง ๆ ที่บุคคลแต่ละคนได้รับ แตกต่างกันไป ก็จะส่งผลต่อการแสดงความคิดเห็นที่แตกต่างกัน (โสภณ สุขวิทยาภรณ์ 2543: 15)

แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับความรู้ด้านประกันสังคม

ความหมายของความรู้

ขวัญตา กิระวิศาลกิจ (2542 : 46) ได้รวบรวมไว้ดังนี้ ความรู้ คือ บรรดาข้อเท็จจริงและรายละเอียดของเรื่องราวและการกระทำใดๆ ที่มนุษย์ได้สะสมและถ่ายทอดต่อกันมาแต่อดีต และสามารถรับทราบสิ่งเหล่านั้นได้ ความรู้ เป็นความสามารถในอันที่จะทรงไว้หรือรักษาไว้ซึ่งเรื่องราวต่างๆ ที่บุคคลได้รับไว้ในสมอง และสามารถระลึกเกี่ยวกับเรื่องราวเหล่านั้นได้ เมื่อรู้การกระตุ้นที่เหมาะสม ความรู้ หมายถึง บรรดาข้อเท็จจริงหรือรายละเอียดของเรื่องราว การกระทำอันเป็นประสบการณ์ของบุคคล ซึ่งสะสมและถ่ายทอดสืบต่อกันมา ความรู้ หมายถึง พฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับการจำซึ่งอาจแสดงมาในรูปของการจำได้ การระลึกได้ การจำนี้อาจเป็นการจำแนวคิด สิ่งของหรือปรากฏการณ์ต่างๆ และความรู้ หมายถึง กฎเกณฑ์ ข้อเท็จจริงและข้อมูลต่างๆ ที่ได้รับและสะสมไว้ในรูปของการจำแต่บางครั้งความรู้นี้มีผู้นำไปรวมกับความเข้าใจ ดังที่มีการพูดกันว่า ความรู้ความเข้าใจ ดังนั้น จึงมีผู้ให้ความหมายความรู้และความเข้าใจไว้ด้วยกัน ขวัญณภัทร พุ่งธรรมสาร (2545 : 10) ได้สรุปออกมาเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่ 1 ให้ความหมายของความรู้ ว่าหมายถึง แจ้ง เข้าใจ ทราบ และการระลึกถึงเรื่องราวต่างๆ ที่เคยมีประสบการณ์มาก่อน และความเข้าใจ หมายถึง รู้เรื่อง รู้ความหมาย ตลอดจนสามารถเชื่อมโยงวิทยาการต่างๆ ได้

กลุ่มที่ 2 ให้ความหมายของความรู้ ว่าหมายถึง การจำข้อเท็จจริงกฎเกณฑ์ เรื่องราวและรายละเอียดต่างๆ ตลอดจนประสบการณ์ทั้งหมดและความเข้าใจ หมายถึง ความสามารถในการ เก็บรวบรวมความรู้ และขยายความรู้ความจำนั้นให้ไกลออกไปจากเดิมอย่าง สมเหตุสมผล

กลุ่มที่ 3 ให้ความหมายของความรู้ ว่าหมายถึง พฤติกรรมขั้นต้นที่ทำให้จำได้ ระลึกได้เกี่ยวกับคำจำกัดความ ความหมาย ข้อเท็จจริง กฎระเบียบและข้อมูลต่างๆ ซึ่งอาจจะเกิดจาก ประสบการณ์ การนึก การมองเห็น การได้ยิน และความเข้าใจ หมายถึง ความสามารถในการนำ ความรู้มาแสดงออกในรูปทักษะด้านต่างๆ จำนวน 3 ด้าน คือ การแปล การตีความ และการ คาดคะเน

เสาวเพ็ญ จำปาเป้า (2546 : 49) ได้ให้ความหมายว่า ความรู้ หมายถึง พฤติกรรม การรับรู้ที่เป็นผลมาจากการเรียนรู้ในข้อเท็จจริง กฎเกณฑ์ และเรื่องราวในด้านต่าง ๆ โดยการอ่าน การได้ยิน ได้ฟัง การจดจำและการย้อนรำลึกที่บุคคลสามารถเก็บรวบรวมไว้ และสามารถถ่ายทอด ออกมาในเชิงพฤติกรรมที่สังเกตและวัดได้

กัญญาวดี วิสัย (2546 : 47) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ความรู้ หมายถึง ข้อเท็จจริงต่างๆ ที่บุคคลได้รับจากประสบการณ์ และสามารถเก็บรวบรวมไว้นำมาใช้ประโยชน์โดยแสดงออกมา เป็นพฤติกรรมที่ระลึกได้ ส่วนความเข้าใจนั้น หมายถึง ความสามารถในการตีความ การแปลความ การคาดคะเน และการสื่อสารความหมายออกมาสืบเนื่องต่อจากการที่บุคคลมีความรู้ ซึ่งความรู้ ความเข้าใจของบุคคลสามารถวัดระดับความรู้ความเข้าใจ โดยการใช้คำถามวัดความรู้ ซึ่งอยู่ในรูป ของแบบทดสอบแบบอัตนัยหรือปรนัยก็ได้

ทฤษฎีความรู้ (Cognitive Field Theory) ทฤษฎีนี้อธิบายว่า พฤติกรรมของบุคคล ย่อมมีอิทธิพลมาจากความต้องการภายในและสิ่งแวดล้อม ซึ่งจะทำให้เกิดกระบวนการคิด ดังนั้น จึง ควรจะต้องเปิดโอกาสให้ได้ศึกษาตามความสนใจ ภายใต้การช่วยเหลือจากบุคคลอื่น โดยมีหลักการ ของทฤษฎีนี้ คือ

1. มีจุดมุ่งหมาย ได้แก่ การที่มุ่งให้เรียนรู้จักตั้งจุดมุ่งหมายในการศึกษาและเห็น ประโยชน์ที่จะกระทำเพื่อบรรลุจุดประสงค์นั้นเช่น การค้นคว้าด้วยตนเองซึ่งจะประกอบด้วย การ เสนอหลักการ และแนวทางการแก้ปัญหา

2. การรู้จักตัดสินใจ ได้แก่ การรู้จักกระบวนการแก้ปัญหา ด้วยตนเองโดยการส่งเสริมให้คิดเป็น ทำเป็น และแก้ปัญหาเป็น

3. การเกิดความเข้าใจ ได้แก่ การจัดระเบียบประสบการณ์ให้สามารถ เข้าใจในการเชื่อมโยงประสบการณ์เก่าและใหม่ ซึ่งจะเป็นหนทางที่ทำให้สามารถคิดแก้ปัญหาเองได้

4. การรู้จักคิดคำนึง ได้แก่ การที่ทำให้เกิดความเข้าใจ ในสถานการณ์ใด สถานการณ์หนึ่ง ดังนั้นจะต้องสร้างสัมพันธภาพให้เกิดขึ้นในสถานการณ์นั้น เพื่อว่าจะได้สนใจและเอาใจใส่กิจกรรมมากยิ่งขึ้น

5. การจัดเค้าโครง ได้แก่ การจัดลำดับเค้าโครงเนื้อหาในการเรียนให้ได้เรียนรู้อย่างต่อเนื่องกัน จากความรู้พื้นฐานไปสู่ความรู้ที่ยากขึ้นต่อไป และยังเป็นการเรียนรู้อย่างมีจุดมุ่งหมายอีกด้วย (มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2547 : 4)

กล่าวโดยสรุป ความรู้ (Knowledge) เป็นข้อเท็จจริง ความจริง กฎเกณฑ์และเป็นการรับรู้ของมนุษย์ โดยอาศัยการเรียนรู้จากการตอบสนองสิ่งเร้า แล้วจัดระบบ โครงสร้างของความรู้ที่ผสมผสานระหว่างความจำ (ข้อมูล) กับสภาพจิตวิทยา ดังนั้นความรู้จึงเป็นความจำที่เลือกสรรให้สอดคล้องกับสภาพจิตใจของตนเอง ความรู้จึงเป็นกระบวนการภายใน

ความหมายของการประกันสังคม

คำนิยามหรือความหมายของคำว่า “การประกันสังคม” (Social Insurance) มีผู้ให้ความหมายไว้มากมาย ดังนี้

สำนักงานประกันสังคม (2534 :1) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การประกันสังคม เป็นส่วนหนึ่งของความมั่นคงทางสังคม เป็นหลักการให้หลักประกันอันมั่นคงในการดำรงชีวิตด้วยการให้ความช่วยเหลือกันและกัน เป็นระบบร่วมกันเสี่ยงภัย และร่วมกันรับผิดชอบต่อสังคม ด้วยการออมทรัพย์ในกองทุนประกันสังคม และนำเงินจากกองทุนมาใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลและทดแทนรายได้ที่สูญเสียไปในช่วงที่ไม่สามารถประกอบอาชีพได้

ปราณิน มุตตาหารัช (2544 :14) ให้ความหมายว่า การประกันสังคม หมายถึง โครงการที่รัฐบาลจัดขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะสร้างความมั่นคงและหลักประกันให้แก่ประชาชน โดยมีการเก็บเงินส่วนหนึ่งจากประชาชนที่มีรายได้นำมาสมทบพร้อมกันเป็นกองทุนกลางเพื่อนำไปช่วยเหลือประชาชนที่ประสบเคราะห์กรรม เช่น อุบัติเหตุ เจ็บป่วย ทูพพลภาพ ในกรณีตกงานและชราภาพ โดยปกติการประกันสังคมในขั้นต้นจะใช้บังคับแก่คนทำงานที่รับจ้างโดยคนงานและนายจ้างเป็นผู้ส่งมอบเงินสมทบ และรัฐบาลจะออกเงินสมทบอีกส่วนหนึ่ง

องค์การแรงงานระหว่างประเทศ (International Labour Organization : ILO, 1989 : 32) ได้อธิบายหลักการของการประกันสังคมไว้ว่า

1. การประกันสังคม จะเป็นวิธีการออกเงินสมทบโดยฝ่ายนายจ้างและลูกจ้าง และในบางครั้งรัฐบาลอาจเข้าไปมีส่วนร่วมในลักษณะช่วยเหลือ
2. การเข้ามามีส่วนร่วมในการประกันสังคมนั้น ถือเป็นลักษณะของการประกันสังคม โดยมีข้อยกเว้นไว้น้อยมาก
3. เงินสมทบที่จ่ายมานั้น จะจัดตั้งเป็นกองทุนพิเศษนำไปช่วยเป็นประโยชน์ทดแทนตามที่ได้กำหนด
4. ส่วนเกินของเงินสมทบจะนำไปลงทุนเพื่อให้กองทุนมีสินทรัพย์เพิ่มขึ้น
5. สิทธิในการรับประโยชน์ทดแทน เกิดจากการได้จ่ายเงินสมทบที่เป็นไปตามเงื่อนไข
6. อัตราการจ่ายเงินสมทบและอัตราประโยชน์ทดแทนมักจะมีความสัมพันธ์กับรายได้ของบุคคล
7. การประกันสังคมประเภทการเจ็บป่วยในงาน ปกติ นายจ้างจะเป็นผู้รับผิดชอบแต่ฝ่ายเดียว หรือบางกรณีรัฐให้ความช่วยเหลือเงินอุดหนุน

ประวัติความเป็นมาของการประกันสังคม

แนวความคิดเรื่องการประกันสังคมริเริ่มขึ้นในยุโรป สืบเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงระบบการผลิตโดยมีการค้นคิดเครื่องจักรและพลังน้ำมาทำงานแทนคน ทำให้สามารถขยายการผลิตมีการจ้างแรงงานมากขึ้น และเกิดปัญหาหลายประการ รัฐจึงต้องเข้าช่วยโดยออกกฎหมายให้หลักประกันแก่คนงาน โครงการแรกเป็นเรื่องการประกันเกี่ยวกับการเจ็บป่วย ริเริ่มขึ้นที่ประเทศเยอรมันในสมัยเจ้าชายบิสมาร์ค (Prince Otto Von-Bismarck) เป็นนายกรัฐมนตรีในสมัยพระเจ้าวิลเฮล์มที่ 1 (Willhelm Friedrich Ludwig) เมื่อวันที่ 1 ธันวาคม พ.ศ. 2426 ต่อมาใน พ.ศ. 2427 ได้จัดให้มีการประกันอุบัติเหตุหรือโรค อันเกิดจากการทำงานขึ้น หลังจากนั้นประเทศเยอรมันได้จัดให้มีการขยายการประกันออกไปอีก โดยใน พ.ศ. 2432 ได้ออกกฎหมายประกันการพิการทุพพลภาพ และใน พ.ศ. 2443 ออกกฎหมายให้ประโยชน์แก่ผู้อยู่ภายใต้อุปการะของผู้เอาประกัน การที่ประเทศเยอรมันนำวิธีการประกันสังคมมาใช้ สามารถแก้ปัญหาเศรษฐกิจ การเมือง และสังคม ได้เป็นอย่างดี ประเทศในยุโรปอื่นๆ และสหรัฐอเมริกา จึงได้นำไปใช้ปฏิบัติบ้าง โดยเฉพาะสหรัฐฯ นั้น ประธานาธิบดีรูสเวลต์ (Franklin D. Roosevelt) ให้ความสนใจมาตั้งแต่ก่อนได้รับเลือกเป็นประธานาธิบดี ครั้นเมื่อได้รับเลือกก็สนับสนุนให้มีการออกกฎหมายว่า

ด้วยความมั่นคงใน พ.ศ. 2478 กฎหมายฉบับนี้ได้เป็นรากฐานการประกันสังคมของประเทศตราบ
จนปัจจุบันนี้ สำหรับภูมิภาคเอเชีย ประเทศญี่ปุ่นเป็นประเทศแรกที่ประกาศใช้กฎหมาย
ประกันสังคมในพ.ศ. 2454 ภายหลังจากสงครามโลกครั้งที่สองประเทศต่างๆ ในทวีปเอเชียก็ได้
ประกาศใช้กฎหมายนี้กันอย่างกว้างขวางเช่นเดียวกับประเทศอื่นๆ ในทวีปแอฟริกาและอเมริกาใต้

ใน พ.ศ. 2531 มีประเทศต่างๆ จำนวนกว่า 142 ประเทศ ดำเนินการประกันสังคมในรูปแบบ
ต่างๆ กล่าวคือ ประกันเกี่ยวกับอุบัติเหตุ และโรคอันเกิดจากการทำงาน 128 ประเทศเช่น
อัฟกานิสถาน ฟิลิปปินส์ อินโดนีเซีย ญี่ปุ่น ไทย ประกันเกี่ยวกับชราภาพ พิการ ทูพพลภาพ และ
ตาย 108 ประเทศ เช่น ฟิลิปปินส์ ปากีสถาน จีน จอร์แดน ญี่ปุ่น ประกันการเจ็บป่วยและคลอดบุตร
71 ประเทศ เช่น พม่า อินเดีย ออสเตรเลีย ญี่ปุ่น ฟิลิปปินส์ เกาหลีใต้ นิวซีแลนด์ ประกันครอบครัว
มีภาระ 66 ประเทศ เช่น ญี่ปุ่น นิวซีแลนด์ ออสเตรเลีย เซเนกัล ไอวอรีโคสต์ อาร์เจนตินา สหรัฐฯ
บราซิล และประกันการว่างงาน 27 ประเทศ เช่น ญี่ปุ่น นิวซีแลนด์ ออสเตรเลีย สหรัฐฯ อังกฤษ
และประเทศในทวีปยุโรปทั้งหมด สำหรับในทวีปเอเชีย ประเทศส่วนใหญ่อยู่ในระยะกำลัง
พัฒนา ความไม่พร้อมและการพัฒนาไม่เท่าเทียมกับประเทศในยุโรป เรื่องการประกันสังคมจึง
พัฒนาไม่เต็มที่ ถึงกระนั้นการประกันสังคมก็คลุมถึงเรื่องต่างๆ เช่น ประกันการเจ็บป่วยและคลอด
บุตร 17 ประเทศ ประกันด้านอุบัติเหตุและโรคอันเกิดจากการทำงาน 22 ประเทศ ประกันครอบครัว
ที่มีภาระ 3 ประเทศ และประกันการว่างงาน 2 ประเทศ

วิธีการและหลักการของการประกันสังคม

ประเทศที่มีการประกันสังคมจะมีกฎหมายกำหนดให้รัฐบาลทำหน้าที่เรียกเก็บเงินสมทบจาก
ประชาชนในรูปแบบต่างๆ เพื่อรวบรวมเป็นกองทุนกลาง โดยมีการจัดตั้งสำนักงานขึ้นทำหน้าที่
บริหารเงินทุน การเก็บเงินรวบรวมเป็นกองทุนกลางนี้ เรียกเก็บจากประชาชนในช่วงระยะเวลาที่
เขาสามารถทำงานและมีเงิน เข้าทำนองเก็บสะสมเป็นเงินออมไปเรื่อยๆ แนวความคิดเช่นนี้ เกิดขึ้น
ในสังคมอุตสาหกรรมก่อน เพราะในระบบนี้ประชาชนไม่สามารถพึ่งพาญาติพี่น้องได้ สังคม
อุตสาหกรรมเป็นสังคมที่ประชาชนต้องปรับตัวต้องปรับสภาพการดำเนินชีวิต ต้องมีที่อยู่ใหม่ต้อง
ขวนขวายหางานทำเพื่อให้มีรายได้ และการที่จะมีปัจจัยสี่มาดำรงชีพนั้นต้องใช้แรงงาน แลกเปลี่ยน
ด้วยการทำงานเป็นหลัก งานส่วนใหญ่มีลักษณะเป็นงานรับจ้างซึ่งให้ผลตอบแทนเป็นค่าจ้างเพื่อ
แลกเปลี่ยนแรงงาน เมื่อใดที่แรงงานหยุดชะงักการขาดรายได้ก็จะเกิดขึ้น เมื่อรายได้ขาดไปด้วย
สาเหตุใดๆ เป็นการยากที่บุคคลหนึ่งบุคคลใดในสังคมปัจจุบันจะสามารถเข้ารับผิชอบหารายได้ที่
ขาดไปตามลำดับ ทำให้ความเดือดร้อนเกิดขึ้น และจะเดือดร้อนถึงบุคคลอื่นๆ ที่ต้องพึ่งพามูลค่าที่

เคยมีรายได้ การประกันความมั่นคงของประชาชนเกิดขึ้นเนื่องจากเหตุนี้ โดยการนำเงินจากกองทุนกลางมาจ่ายให้แก่สมาชิกหรือผู้เอาประกันตามลักษณะประเภทและอัตราที่กำหนดเป็นการช่วยเหลือบรรเทาความเดือดร้อน

การจ่ายเงินสมทบเข้ากองทุนกลางอาศัยหลักการความเสี่ยงภัยร่วมกัน ทั้งนี้เพราะภัยต่างๆ อาจเกิดขึ้นได้โดยไม่มีใครคาดหวังก่อนจนทำให้ต้องขาดรายได้ เช่น การประสบอุบัติเหตุ การเจ็บป่วย การตกงาน เป็นต้น และเมื่อทุกคนเสี่ยงภัยร่วมกันเงินกองทุนจะมีมากขึ้น สามารถนำไปจ่ายกับบุคคลที่ประสบภัยได้ในจำนวนที่พอสมควรตามที่กำหนด การเก็บเงินสมทบเป็นกองทุนนี้ อาศัยหลักการที่ว่า อุบัติเหตุหรือการขาดรายได้นั้นมิได้เกิดขึ้นกับทุกคนในเวลาเดียวกัน ฉะนั้น เงินทุนที่เก็บอยู่ตลอดเวลาที่แต่ละคนทำงานจะมีสะสมมากพอเป็นทุนสำรองได้

หลักการของการประกันสังคม ก็คล้ายๆกับหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาในเรื่องเกี่ยวกับอนิจจัง คือถือว่าทุกอย่างในโลกนี้ล้วนไม่แน่นอนมีเกิด มีแก่ มีเจ็บ มีตาย หมุนเวียนกันไป ดังนั้น คำสอนของพระพุทธองค์จึงสอนให้คนดำรงอยู่โดยไม่ประมาท เร่งสร้างความดี ความดีในทัศนะของพระพุทธเจ้านั้นนอกจากจะหมายถึงการสร้างบุญสร้างกุศล การทำให้จิตใจสงบแล้ว ยังรวมถึงการสะสมปัจจัยต่างๆ ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับสิ่งที่ดีงาม เช่น การมีร่างกายที่ดี อนามัยที่ดี จิตใจที่ดี มีความรู้ มีฝีมือ มีการประกอบสัมมาอาชีพมีความเพียรชอบ และการเก็บออมก็เป็นเรื่องหนึ่งที่พระพุทธเจ้าได้ตรัสไว้หลายคราว การประกันสังคมที่ตั้งอยู่บนรากฐานดังกล่าวนี้ คือในระหว่างที่ยังมีกำลังวังชาหารายได้ก็อย่าได้ประมาท ควรเก็บออมไว้ จะได้เอาไปใช้สอยได้ในยามขาดแคลนไม่ว่าจะเป็นผลจากการเจ็บป่วย พิกัด หรือตกงาน และโดยธรรมชาติ มนุษย์จะเก็บออมได้ด้วยตนเองนั้นค่อนข้างยาก จึงจำเป็นที่รัฐต้องออกกฎหมายขึ้นในทำนองการบังคับ แต่ก็เป็นการบังคับที่มุ่งประโยชน์ของผู้ที่ถูกบังคับโดยตรง

ความสำคัญของการประกันสังคม

จากการศึกษาของ(อูคร ชัยวรากรณ์, 2540:7-10) ได้รวบรวมความสำคัญและความจำเป็นไว้ดังนี้

1. การประกันสังคมเป็นวิธีการที่จะสร้างหลักประกันอันมั่นคง ในการดำรงชีวิตให้แก่ประชาชนทั้งด้านการคุ้มครองเงินรายได้ไม่ให้ขาดตอน หรือต้องสูญเสียไป และในด้านการขจัดปิดเป่าความเดือดร้อนอันเนื่องมาจากการเจ็บป่วย การคลอดบุตร อุบัติเหตุหรือโรคอันเกิดจากการทำงาน การพิการทุพพลภาพ ชราภาพ การว่างงาน หรือการเสียชีวิตของหัวหน้าครอบครัว

2. การประกันสังคมเป็นโครงการบริการสังคมในระยะยาวที่จะช่วยแบ่งเบาภาระในการจัดสวัสดิการ การจัดบริการทางการแพทย์และการช่วยเหลือสงเคราะห์อื่นๆ ที่รัฐบาลมีหน้าที่จะต้องจัดให้แก่ประชาชนได้อย่างมาก ในระบบประกันสังคมนั้น มีหลักการสำคัญอยู่ที่การจัดตั้งกองทุนกลาง หรือกองทุนประกันสังคมขึ้นดำเนินการ โดยลูกจ้างและนายจ้างร่วมกันออกเงินสมทบเข้ากองทุนตามส่วนแห่งเงินรายได้ รัฐบาลทำหน้าที่ให้ความสนับสนุนและให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ถือสิทธิในทางการเงินเพียงบางส่วนและในด้านการบริหารงานเท่านั้น

3. รัฐบาลมีภาระที่ต้องจัดบริการทางสังคมให้แก่ประชาชนอยู่โดยรอบด้าน และไม่สามารถที่จะจัดให้ได้โดยทั่วถึงกัน เพราะประชาชนมีความสำคัญคิดว่าเมื่อได้เสียภาษีอากรให้แก่รัฐไปแล้ว รัฐบาลจะต้องมีหน้าที่จัดบริการต่างๆ ให้ โดยเฉพาะในด้านการจัดบริการทางการแพทย์ จึงเป็นการสมควรที่รัฐบาลจะต้องใช้มาตรการตามระบบประกันสังคม เพื่อให้ประชาชนสามารถจะช่วยเหลือตนเองได้ หรือสามารถที่จะเสียค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลเองได้ บริการที่รัฐบาลจัดให้แก่ผู้ยากจนจริงๆ จะได้ดีขึ้นหรือเพียงพอ อันจะก่อให้เกิดความเป็นธรรมในสังคม

4. การประหยัดหรือการออมทรัพย์ตามระบบประกันสังคมนั้น นอกจากจะก่อให้เกิดผลดีในด้านส่วนตัวของสมาชิกผู้ประกันตนแต่ละคน และส่วนรวมของสมาชิกผู้ประกันตนแล้ว ยังจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อประเทศชาติในด้านการระดมทุน

ในระบบประกันสังคม การเสียเงินสมทบเข้ากองทุนประกันสังคมมีลักษณะเป็นการออม และนำฝากไว้ เมื่อมีผู้ฝากมากๆ รายก็จะมียกเงินเป็นจำนวนมาก และกองทุนประกันสังคมนั้นไม่มีความจำเป็นจะต้องจ่ายเงินในคราวเดียวเป็นจำนวนมาก เพราะสมาชิกผู้ประกันตนไม่ได้เจ็บป่วยหรือต้องรับประโยชน์ทดแทนในประเภทต่างๆ พร้อมกัน ดังนั้น เงินที่ยังไม่มีความจำเป็นจะต้องใช้จ่ายอาจนำไปหาประโยชน์ให้เกิดดอกออกผลภายในขอบเขตของกฎหมายได้ เช่น การซื้อพันธบัตรเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจในด้านการส่งเสริมและขยายกิจการอุตสาหกรรม เป็นต้น

5. การประกันสังคมเป็นโครงการช่วยเหลือปลดเปลื้องความเดือดร้อนในทางด้านการเงินและขจัดปัญหาความยุ่งยากอันเนื่องมาจากการเจ็บป่วย คลอดบุตร ประสบอุบัติเหตุหรือเจ็บป่วยจากโรคอันเกิดจากการทำงาน ดาย และอื่นๆ เพื่อให้ประชาชนหมดกังวลต่อสภาพความเดือดร้อนและตั้งหน้าประคองอาชีพด้วยความเข้มแข็งและมีประสิทธิภาพ อันจะเป็นผลให้มีความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน นอกจากนั้นยังส่งผลไปถึงนายจ้างให้สามารถเพิ่มพูนผลผลิตและมีคุณภาพยิ่งขึ้นและเป็นผลสะท้อนถึงสังคมและประเทศชาติให้สามารถพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมได้

6. การประกันสังคมมีส่วนช่วยป้องกันไม่ให้ประชาชนก่ออาชญากรรมได้เป็นอย่างดีประการหนึ่ง ในการประชุมพิจารณาวางแผนป้องกันอาชญากรรม ในระยะหลังของคณะกรรมการ

ศูนย์ป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม ซึ่งประกอบด้วยผู้แทนจากหน่วยราชการต่างๆ เช่น ผู้แทนกรมประชาสัมพันธ์ ผู้แทนกระทรวงศึกษา เป็นต้น ได้มติในการดำเนินการป้องกันอาชญากรรมว่า การดำเนินงานในด้านการสงเคราะห์ ธรรมดา และอื่นๆ ยังขาดหลักประกันที่แน่นอน จึงสมควรริบดำเนินงานประกันสังคมขึ้นในประเทศไทย

7. ระบบประกันสังคมเป็นมาตรการอย่างหนึ่งที่รัฐบาลพึงใช้ ในการรักษาและป้องกันความมั่นคงของประเทศชาติให้พ้นจากการบ่อนทำลายของลัทธิทางการเมือง ฝ่ายตรงข้ามกับระบบประชาธิปไตย โดยลัทธิดังกล่าวนี้ได้พยายามใช้วิธีการแทรกซึมและก่อความไม่พอใจและความไม่สงบขึ้นในหมู่คนงานและผู้มีรายได้น้อย เมื่อระบบประกันสังคมมีเป้าหมายที่จะสร้างหลักประกันอันมั่นคงในการดำรงชีพของประชาชน ให้มีความผาสุกและมีความพอใจในสภาพที่เป็นอยู่ของแต่ละบุคคล นับได้ว่าการประกันสังคมเป็นวิธีหนึ่งที่ป้องกันและต่อต้านลัทธิการเมืองที่ศัตรูบ่อนทำลายความมั่นคงของประเทศ

กองทุนประกันสังคม

การประกันสังคม มีวัตถุประสงค์เพื่อให้หลักประกันในการดำรงชีวิตแก่ผู้ประกันตน ให้เกิดความมั่นคง ตั้งแต่เกิดจนวาระสุดท้ายของชีวิต และเสริมสร้างสังคมและประเทศชาติให้มีเสถียรภาพเป็นปึกแผ่น โดยให้ความช่วยเหลือแก่สมาชิกผู้อยู่ในความคุ้มครอง 7 กรณี คือ กรณีประสบอันตรายหรือเจ็บป่วย ทูพพลภาพ ดาย ที่ไม่เนื่องจากการทำงาน ชราภาพ สงเคราะห์บุตร และกรณีว่างงาน ผู้ประกันตนจะได้รับการคุ้มครองเมื่อได้รับอันตรายหรือประสบเหตุการณ์หนึ่งที่ทำให้เดือดร้อน การช่วยเหลือจะให้เป็นรูปตัวเงิน และบริการทางการแพทย์

ผู้ประกันตน

หมายถึง ลูกจ้าง/ผู้ประกันตน ซึ่งจ่ายเงินสมทบที่ก่อให้เกิดสิทธิ ได้รับประโยชน์ทดแทนโดยมีอายุไม่ต่ำกว่า 15 ปีบริบูรณ์และไม่เกิน 60 ปี บริบูรณ์ ยกเว้นผู้ประกันตนโดยสมัครใจ (ตามมาตรา 39)

ผู้ประกันตนมี 3 ประเภท คือ

1. ผู้ประกันตนที่อยู่ในข่ายของกฎหมายที่ทำงานอยู่ในสถานประกอบการที่มีลูกจ้างตั้งแต่ 1 คนขึ้นไป หรือเรียกว่าเป็นผู้ประกันตนตามมาตรา 33
2. ผู้ประกันตนโดยสมัครใจ หมายถึง ผู้ที่พ้นสภาพการเป็นลูกจ้างและได้สมัครเป็นผู้ประกันตนต่อไป หรือเรียกว่าเป็นผู้ประกันตนตามมาตรา 39

3. ผู้ประกันตนซึ่งไม่ใช่ลูกจ้าง คือ ผู้ที่ประกอบอาชีพอิสระที่เป็นผู้ประกันตน หรือเรียกว่าเป็นผู้ประกันตนตามมาตรา 40

ขอย้ายความคุ้มครอง

พระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. 2533 บังคับใช้กับสถานประกอบการที่มีลูกจ้าง ตั้งแต่ 1 คนขึ้นไป ยกเว้น

1. ข้าราชการ ลูกจ้างประจำ ลูกจ้างชั่วคราวรายวัน และลูกจ้างชั่วคราวรายชั่วโมงของราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค และราชการส่วนท้องถิ่น ยกเว้น ลูกจ้างชั่วคราวรายเดือน
2. ลูกจ้างของรัฐบาลต่างประเทศหรือองค์การระหว่างประเทศ
3. ลูกจ้างของนายจ้างที่มีสำนักงานในประเทศและไปประจำทำงานในต่างประเทศ
4. ครูหรือครูใหญ่ของโรงเรียนเอกชนตามกฎหมายว่าด้วยโรงเรียนเอกชน นักเรียนนักเรียนพยาบาล นิสิตหรือนักศึกษาหรือแพทย์ฝึกหัด ซึ่งเป็นลูกจ้างของโรงเรียนมหาวิทยาลัย หรือโรงพยาบาล
5. ลูกจ้างของเนติบัณฑิตยสภา
6. ลูกจ้างของสถาบันวิจัยจุฬาภรณ์
7. ลูกจ้างของสภาอากาศไทย
8. ลูกจ้างของรัฐวิสาหกิจตามพระราชบัญญัติพนักงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์
9. ลูกจ้างของกิจการเพาะปลูก ประมง ป่าไม้ และเลี้ยงสัตว์ ซึ่งมีได้ใช้ลูกจ้างตลอดปีและไม่มียานลักษณะอื่นรวมอยู่ด้วย
10. ลูกจ้างของนายจ้างที่จ้างไว้เพื่อทำงาน อันมีลักษณะเป็นครั้งคราว เป็นการจรหรือเป็นไปตามฤดูกาล
11. ลูกจ้างของนายจ้างที่เป็นบุคคลธรรมดา ซึ่งงานที่ลูกจ้างทำนั้น มิได้มีการประกอบธุรกิจรวมอยู่ด้วย
12. ลูกจ้างของนายจ้างซึ่งประกอบการค้าแร่ หรือการค้าแผงลอย

เงินสมทบกองทุนประกันสังคม

รัฐบาล นายจ้าง และลูกจ้าง ออกเงินสมทบเข้ากองทุน 3 ฝ่าย

ตารางที่ 1 แสดงอัตราเงินสมทบกองทุนประกันสังคม ตั้งแต่ปี 2547 จนถึงปัจจุบัน

ผู้มีหน้าที่จ่าย เงินสมทบ	อัตราเงินสมทบ รวม	อัตราเงินสมทบ เพื่อกรณีเจ็บป่วย คลอดบุตร ทุพพลภาพและ ตาย	อัตราเงินสมทบ เพื่อกรณี สงเคราะห์บุตร และชราภาพ	อัตราเงินสมทบ เพื่อกรณี ว่างงาน
นายจ้าง/ ผู้ประกอบการ	5	1.5	3	0.5
ลูกจ้าง	5	1.5	3	0.5
รัฐบาล	2.75	1.5	1	0.25

ที่มา (กฎกระทรวงกำหนดอัตราเงินสมทบเข้ากองทุนประกันสังคมเพื่อการจ่ายประโยชน์ทดแทนกรณีว่างงาน พ.ศ. 2546)

หมายเหตุ จำนวนเงินสมทบคิดจากฐานค่าจ้างขั้นต่ำ 1,650 บาท ไม่เกิน 15,000 บาทต่อเดือน โดยนายจ้าง/ผู้ประกอบการ มีหน้าที่หักเงินสมทบของลูกจ้าง และนำส่งพร้อมส่วนของนายจ้าง เป็นรายเดือนภายในวันที่ 15 ของเดือนถัดไป

ประโยชน์ทดแทนในกรณีต่างๆ

พระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. 2533 ได้กำหนดให้มีการจ่ายประโยชน์ทดแทนทั้งหมด 7 กรณี ได้แก่

1. กรณีประสบอันตรายหรือเจ็บป่วยอันมิใช่เนื่องจากการทำงาน
2. กรณีคลอดบุตร
3. กรณีทุพพลภาพ
4. กรณีตาย
5. กรณีสงเคราะห์บุตร
6. กรณีชราภาพ
7. กรณีว่างงาน

พระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ.2533 เฉพาะกรณีสงเคราะห์บุตรและชราภาพ

กรณีสงเคราะห์บุตร

ผู้ประกันตนซึ่งจ่ายเงินสมทบมาแล้วไม่น้อยกว่า 12 เดือน ภายในระยะเวลา 36 เดือน ก่อนเดือนที่มีสิทธิได้รับประโยชน์ทดแทนและเป็นผู้ประกันตนตามมาตรา 33 หรือมาตรา 39 พระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. 2533 มาตรา 75 ได้กำหนดประโยชน์ทดแทนกรณีสงเคราะห์บุตร ดังนี้

1. ค่าสงเคราะห์ความเป็นอยู่ของบุตร
2. ค่าเล่าเรียนบุตร
3. ค่ารักษาพยาบาล
4. ค่าสงเคราะห์อื่นที่จำเป็น

พระราชบัญญัติประกันสังคม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2542 มาตรา 75 ทวิ มาตรา 75 ตรี มาตรา 75 จัตวา และกฎกระทรวง ฉบับที่ 16 (พ.ศ. 2542) ออกตามความในมาตรา 75 และมาตรา 75 ตรี แห่งพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. 2533 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกันสังคม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2542 ได้กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขการจ่ายประโยชน์ทดแทนกรณีสงเคราะห์บุตรมีสาระสำคัญสรุปได้ ดังนี้

1. ผู้ประกันตนมีสิทธิได้รับประโยชน์ทดแทนในกรณีสงเคราะห์บุตรสำหรับบุตรที่ชอบด้วยกฎหมาย ซึ่งมีอายุตามที่กำหนดในกฎกระทรวงแต่ต้องไม่เกิน 15 ปี ไม่รวมถึงบุตรบุญธรรมหรือบุตรที่ยกให้เป็นบุตรบุญธรรมของบุคคลอื่น ๆ ซึ่งกฎกระทรวง ฉบับที่ 16 (พ.ศ. 2542) ได้กำหนดอายุบุตรที่มีสิทธิได้รับการสงเคราะห์มีอายุไม่เกิน 6 ปีบริบูรณ์
2. ผู้ประกันตน สามารถใช้สิทธิขอรับประโยชน์ทดแทนสำหรับบุตรจำนวนคราวละไม่เกิน 2 คน โดยนับเรียงลำดับการเกิดก่อนหลัง ไม่ว่าจะบุตรจะเกิดก่อนหรือหลังการเป็นผู้ประกันตน
3. ประโยชน์ทดแทนกรณีสงเคราะห์บุตร ให้จ่ายในอัตรา 350 บาทต่อเดือนต่อบุตรหนึ่งคน
4. กรณีบุตรเกิดระหว่างเดือน ให้มีสิทธิรับเงินสงเคราะห์เพิ่มเติมเดือน
5. ผู้ประกันตนได้รับประโยชน์ทดแทนสำหรับบุตร 2 คนแล้ว ต่อมาบุตรคนใดคนหนึ่งสิ้นสุดการมีสิทธิได้รับประโยชน์ทดแทน ตามข้อ 6 ถ้าผู้ประกันตนมีบุตรอื่นอายุไม่เกิน 6 ปีบริบูรณ์ ให้ผู้ประกันตนได้รับประโยชน์ทดแทนกรณีสงเคราะห์บุตรแทนที่บุตรที่สิ้นสุดการมีสิทธินั้น
6. บุตรของผู้ประกันตน จะสิ้นสุดการได้รับประโยชน์ทดแทนกรณีสงเคราะห์บุตร เมื่อ
 - 6.1 บุตรมีอายุเกิน 6 ปีบริบูรณ์
 - 6.2 บุตรถึงแก่ความตาย

6.3 ยกให้เป็นบุตรบุญธรรมของคนอื่นก่อนอายุ 6 ปีบริบูรณ์

7. การงดจ่ายเงินสงเคราะห์บุตร ให้งดจ่ายตั้งแต่เดือนถัดจากเดือนที่บุตรมีอายุครบ 6 ปีบริบูรณ์ หรือบุตรถึงแก่ความตาย หรือยกให้เป็นบุตรบุญธรรม หรือความเป็นผู้ประกันตนสิ้นสุดลง

8. ผู้มีสิทธิได้รับเงินสงเคราะห์บุตร

8.1 กรณีบิดาและมารดาเป็นผู้ประกันตนให้ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งเป็นผู้มีสิทธิรับเงินสงเคราะห์บุตร

8.2 บิดามารดา หย่าหรือแยกกันอยู่ ให้ผู้อุปการะบุตรของผู้ประกันตนเป็นผู้มีสิทธิรับเงินสงเคราะห์บุตร

8.3 ผู้ประกันตนทุพพลภาพในขณะที่บุตรมีอายุไม่เกิน 6 ปีบริบูรณ์ ให้จ่ายเงินสงเคราะห์บุตรแก่ผู้ประกันตนที่ทุพพลภาพต่อไปจนกว่าบุตรจะอายุครบ 6 ปีบริบูรณ์

8.4 ผู้ประกันตนถึงแก่ความตายในขณะที่บุตรมีอายุไม่เกิน 6 ปีบริบูรณ์ให้จ่ายเงินสงเคราะห์บุตรแก่บุคคลตามลำดับ ดังต่อไปนี้ต่อไปจนกว่าบุตรจะอายุครบ 6 ปีบริบูรณ์

8.4.1 สามีหรือภริยาของผู้ประกันตนหรือบุคคลซึ่งอยู่ร่วมกันฉันท์สามีภริยากับผู้ประกันตนโดยเปิดเผยตามระเบียบที่เลขาธิการกำหนด และเป็นผู้ใช้อำนาจปกครองบุตร

8.4.2 ผู้อุปการะบุตรของผู้ประกันตนในกรณีที่สามีหรือภริยาหรือบุคคลซึ่งอยู่ร่วมกันฉันท์สามีภริยากับผู้ประกันตนมิได้อุปการะหรือถูกถอนอำนาจปกครองหรือถึงแก่ความตาย

9. การสิ้นสุดสิทธิการรับประโยชน์ทดแทนกรณีสงเคราะห์บุตร

9.1 บุตรมีอายุเกิน 6 ปี บริบูรณ์และไม่มีบุตรอื่นมาแทนที่

9.2 บุตรถึงแก่ความตายและไม่มีบุตรอื่นมาแทนที่

9.3 ยกให้เป็นบุตรบุญธรรมของคนอื่นก่อนอายุ 6 ปี บริบูรณ์และไม่มีบุตรอื่นมาแทนที่

9.4 ผู้ประกันตนสิ้นสภาพการเป็นลูกจ้าง

10. การแสดงหลักฐานการมีชีวิตอยู่ของบุตร เพื่อขอรับประโยชน์ทดแทน

10.1 ผู้มีสิทธิได้รับประโยชน์ทดแทนในกรณีสงเคราะห์บุตรจะต้องแสดงหลักฐานการมีชีวิตอยู่ของบุตรต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตามระยะเวลาที่สำนักงานประกันสังคมประกาศกำหนด

10.2 หากผู้มีสิทธิไม่แสดงหลักฐานการมีชีวิตอยู่ของบุตรภายในเวลาที่กำหนดให้งดจ่ายประโยชน์ทดแทนไว้จนกว่าแสดงหลักฐานการมีชีวิตอยู่ของบุตร

กรณีชราภาพ

พระราชบัญญัติประกันสังคม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2512 มาตรา 77 ทวิ มาตรา 77 ตริ มาตรา 77 จัตวา และมาตรา 77 เบญจ ประกอบกับกฎกระทรวง ฉบับที่ 17 (พ.ศ. 2542) ออกตามความแห่ง

พระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. 2533 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกันสังคม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2542 ได้กำหนดประโยชน์ทดแทนกรณีชราภาพ ได้แก่

1. เงินบำนาญชราภาพ หมายถึง เงินเลี้ยงชีพรายเดือนตลอดชีวิต
2. เงินบำเหน็จชราภาพ หมายถึง เงินบำเหน็จที่จ่ายให้ครั้งเดียว

ประโยชน์ทดแทนกรณีเงินบำนาญชราภาพ

1. ผู้ประกันตนจ่ายเงินสมทบมาแล้วไม่น้อยกว่า 180 เดือนไม่ว่าระยะเวลา 180 เดือนจะติดต่อกันหรือไม่ก็ตาม และ

2. มีอายุครบ 55 ปีบริบูรณ์ และ

3. ความเป็นผู้ประกันตนสิ้นสุดลง ซึ่งมีสิทธิที่จะได้รับ คือ

3.1 กรณีจ่ายเงินสมทบครบ 180 เดือนให้ได้รับเงินบำนาญชราภาพในอัตราร้อยละ 15 ของค่าจ้างเฉลี่ย 60 เดือนสุดท้ายที่ใช้เป็นฐานในการคำนวณเงินสมทบก่อนความเป็นผู้ประกันตนสิ้นสุดลง

3.2. จ่ายเงินสมทบเกินกว่า 180 เดือน ให้ปรับเพิ่มอัตราเงินบำนาญชราภาพตามข้อ 1 จากอัตราร้อยละ 15 เพิ่มอีกร้อย 1 ต่อระยะเวลาการจ่ายเงินสมทบทุก 12 เดือน

กรณีผู้รับบำนาญชราภาพกลับเข้าเป็นผู้ประกันตนที่รับบำนาญชราภาพอยู่แล้ว ถ้ากลับเข้าไปเป็นผู้ประกันตนอีก (ผู้ประกันตนต้องกลับเข้าเป็นผู้ประกันตนในขณะที่มีอายุไม่เกิน 60 ปีบริบูรณ์) จะไม่ได้รับเงินบำนาญชราภาพที่เคยรับอยู่เดิม และผู้ประกันตนจะต้องจ่ายเงินสมทบกองทุนประกันสังคมต่อไปจนกว่าจะสิ้นสุดสภาพการเป็นลูกจ้าง

อัตราเงินบำนาญชราภาพที่ผู้ประกันตนมีสิทธิได้รับต้องไม่ต่ำกว่าจำนวนเงินบำนาญชราภาพขั้นต่ำที่สำนักงานประกันสังคมกำหนด ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงความเหมาะสมกับสภาพทางเศรษฐกิจในขณะนั้น ขณะนี้ยังไม่ได้กำหนดแต่อย่างใด

การสิ้นสุดสิทธิในการรับเงินบำนาญชราภาพ มีดังนี้

1. ผู้รับเงินบำนาญชราภาพกลับเข้าเป็นผู้ประกันตนอีก งดจ่ายบำนาญชราภาพตั้งแต่วันที่กลับเข้าเป็นผู้ประกันตน

2. ผู้รับเงินบำนาญชราภาพถึงแก่ความตาย งดจ่ายเงินบำนาญชราภาพตั้งแต่วันที่ถึงแก่ความตาย

กรณีผู้ประกันตนได้รับบำนาญชราภาพแล้ว ต่อมาเป็น ผู้ทุพพลภาพตามพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. 2533 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกันสังคม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2537 มาตรา 69 ในระหว่างการคุ้มครอง 6 เดือน ภายหลังจากสิ้นสุดสภาพการเป็นลูกจ้างตามพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. 2533 แก้ไขเพิ่มเติม โดยพระราชบัญญัติประกันสังคม (ฉบับที่ 2)

พ.ศ. 2533 มาตรา 38 วรรคสอง ซึ่งผู้ประกันตนมีสิทธิได้รับเงินทดแทนการขาดรายได้และค่าบริการทางการแพทย์ในกรณีทุพพลภาพให้ผู้ประกันตนดังกล่าวมีสิทธิได้รับประโยชน์ทดแทนดังนี้

1. ให้จ่ายบำนาญชราภาพ
2. ให้ได้รับเงินบำเหน็จชราภาพมีจำนวนเท่ากับจำนวนเงินสมทบที่ผู้ประกันตนและนายจ้างจ่ายสมทบในกรณีสงเคราะห์บุตรและชราภาพบวกผลประโยชน์ตอบแทนหักด้วยเงินบำนาญชราภาพที่ได้รับไปแล้ว

3. ให้ได้รับเงินทดแทนการขาดรายได้ร้อยละ 50 ของค่าจ้างตลอดชีวิต

การแสดงตนเพื่อรับบำนาญชราภาพ มีดังนี้

1. ผู้รับบำนาญชราภาพต้องแสดงตนหรือแสดงหลักฐานการมีชีวิตอยู่ต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตามระยะเวลาที่สำนักงานประกันสังคมประกาศกำหนด

2. กรณีที่ผู้รับบำนาญชราภาพไม่ไปแสดงตน หรือไม่แสดงหลักฐานตามข้อ 1 ในครั้งจ่ายบำนาญชราภาพไว้จนกว่าผู้รับบำนาญชราภาพไปแสดงตนหรือแสดงหลักฐานการมีชีวิตอยู่

3. หลักฐานการมีชีวิตอยู่ หมายถึง

- 3.1 สำเนาทะเบียนบ้าน หรือ

- 3.2 หลักฐานที่ทางราชการออกให้ หรือ

- 3.3 หนังสือรับรองของพนักงานฝ่ายปกครองหรือข้าราชการตั้งแต่ระดับ 3 หรือเทียบเท่าขึ้นไป

ประโยชน์ทดแทนกรณีเงินบำเหน็จชราภาพ

1. จ่ายเงินสมทบมาแล้วไม่ครบ 180 เดือน และ

2. มีอายุครบ 55 ปีบริบูรณ์ และ

3. ความเป็นผู้ประกันสิ้นสุดลง ซึ่งมีสิทธิที่จะได้รับ คือ

- 3.1 กรณีจ่ายเงินสมทบต่ำกว่า 12 เดือนให้จ่ายเงินบำเหน็จชราภาพเท่ากับจำนวนเงินสมทบที่ผู้ประกันจ่ายสมทบเข้ากองทุน

- 3.2 กรณีจ่ายเงินสมทบตั้งแต่ 12 เดือนขึ้นไป ให้จ่ายเงินบำเหน็จชราภาพเท่ากับจำนวนเงินสมทบที่ผู้ประกันตนและนายจ้างจ่ายสมทบเข้ากองทุนพร้อมผลประโยชน์ตอบแทนตามที่สำนักงานประกันสังคมประกาศกำหนด

- 3.3 กรณีผู้รับเงินบำนาญชราภาพถึงแก่ความตายภายใน 60 เดือน นับแต่เดือนที่มีสิทธิได้รับเงินบำนาญชราภาพ ให้จ่ายเงินบำเหน็จชราภาพจำนวน 10 เท่าของเงินบำนาญชราภาพรายเดือน ที่ได้รับคราวสุดท้ายก่อนถึงแก่ความตายแก่ทายาทผู้มีสิทธิ

โดยมีวิธีคำนวณเงินบำเหน็จชราภาพ ดังนี้

1. การคำนวณหาผลประโยชน์ตอบแทนในแต่ละปี

ผลประโยชน์ตอบแทนในปีนั้น = จำนวนเงินสมทบสุทธิที่มีการจ่ายจริง ณ วันสิ้นปีนั้น
X อัตราผลประโยชน์ตอบแทนของปีนั้น

2. การคำนวณผลประโยชน์ตอบแทนระหว่างปีสำหรับผู้ประกันตนยื่นคำขอรับบำเหน็จชราภาพ

ผลประโยชน์ตอบแทนระหว่างปี = เงินสมทบสุทธิที่มีการจ่ายจริงสิ้นสุด ณ วันที่มีการวินิจฉัย
X อัตราผลประโยชน์ตอบแทนตามประกาศของปีนั้น X จำนวนเดือนก่อนเดือนที่มีการวินิจฉัย ÷ 12

3. การคำนวณเงินบำเหน็จที่จะต้องจ่ายคืน

เงินบำเหน็จชราภาพ = เงินสมทบสุทธิที่มีการจ่ายจริงสิ้นสุด ณ วันที่มีการวินิจฉัย +
ผลประโยชน์ตอบแทนที่คำนวณได้ในแต่ละปี

กำหนดเวลาการมีสิทธิได้รับประโยชน์ทดแทนกรณีชราภาพ

1. กรณีบำนาญชราภาพ

ผู้ประกันตนที่จ่ายเงินสมทบครบตามเงื่อนไข อันก่อให้เกิดสิทธิ กรณีบำนาญชราภาพมี
สิทธิได้รับเงินบำนาญชราภาพตั้งแต่เดือนถัดจากเดือนที่ผู้ประกันตนมีอายุครบ 55 ปี บริบูรณ์ หรือ
ในกรณีผู้ประกันตนอายุครบ 55 ปี บริบูรณ์แล้วแต่ความเป็นผู้ประกันตนยังไม่สิ้นสุดให้ได้รับถัด
จากเดือนที่ความเป็นผู้ประกันตนสิ้นสุดลง (มาตรา 38, มาตรา 41)

2. กรณีบำเหน็จชราภาพ

2.1 ความเป็นผู้ประกันตนสิ้นสุดลง (มาตรา 38, มาตรา 41) ก่อนอายุ ครบ 55 ปี
บริบูรณ์ให้ได้รับบำเหน็จชราภาพในเดือนถัดจากเดือนที่มีอายุ 55 ปี บริบูรณ์

2.2 ความเป็นผู้ประกันตนสิ้นสุดลง (มาตรา 38, มาตรา 41) ตั้งแต่ อายุ 55 ปี บริบูรณ์
ให้ได้รับบำเหน็จชราภาพในเดือนถัดจากเดือนที่ความเป็นผู้ประกันตนสิ้นสุดลง

2.3 ผู้ประกันตนถึงแก่ความตายให้ได้รับบำเหน็จชราภาพในเดือนถัดจากเดือนที่
ผู้ประกันตนถึงแก่ความตาย

2.4 ผู้ประกันตนทุพพลภาพ ให้ได้รับบำเหน็จชราภาพในเดือนถัดจากเดือนที่มีคำสั่ง
ให้เป็นผู้ทุพพลภาพ

ผู้ประกันตนที่มีสิทธิได้รับประโยชน์ทดแทนกรณีภาพถึงแก่ความตาย

1. ผู้ประกันตนถึงแก่ความตายก่อนรับประโยชน์ทดแทนให้ทายาทได้รับประโยชน์
ทดแทนกรณีบำเหน็จชราภาพ

2. ผู้ประกันตนได้รับบำนาญชราภาพแล้วและถึงแก่ความตายภายใน 60 เดือนนับแต่เดือนที่มีสิทธิรับบำนาญชราภาพ ให้ทายาทได้รับบำนาญชราภาพจำนวน 10 เท่าของบำนาญชราภาพคราวสุดท้ายก่อนถึงแก่ความตาย

3. ผู้ประกันตนได้รับบำนาญชราภาพ ต่อมากลับเข้าเป็นผู้ประกันตนและถึงแก่ความตายภายใน 60 เดือน นับแต่เดือนที่รับบำนาญชราภาพ ให้ทายาทได้รับบำนาญชราภาพ 10 เท่าของบำนาญชราภาพเดิม รวมกับบำนาญชราภาพตามจำนวนและระยะเวลาการจ่ายเงินสมทบของผู้ประกันตนที่ผู้ประกันตนได้จ่ายสมทบขณะกลับเข้าเป็นผู้ประกันตน

ทายาทผู้มีสิทธิรับบำนาญชราภาพกรณีผู้ประกันตนตาย

1. บุตรชอบด้วยกฎหมาย ยกเว้นบุตรบุญธรรม หรือบุตรซึ่งได้ยกให้เป็นบุตร บุญธรรมของผู้อื่นได้รับ 2 ส่วน ถ้ามีบุตรตั้งแต่ 3 คนขึ้นไปให้ได้รับ 3 ส่วน

2. สามี หรือภริยาให้ได้รับ 1 ส่วน

3. บิดา มารดา หรือบิดา หรือมารดา ให้ได้รับ 1 ส่วน

สำนักงานประกันสังคมจังหวัดปัตตานี ได้จัดตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 3 กันยายน 2533 ปัจจุบันตั้งอยู่ เลขที่ 14 ถนนเจริญประดิษฐ์ ซอย 5 ตำบลรูสะมิแล อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี

กองทุนเงินทดแทน

หลักการคุ้มครอง ลูกจ้างจะได้รับความคุ้มครองทันทีที่เข้าทำงานเป็นลูกจ้าง โดยจะมีสิทธิได้รับความคุ้มครอง ดังนี้

1. กรณีประสบอันตรายหรือเจ็บป่วย
2. กรณีทุพพลภาพ
3. กรณีสูญหาย
4. กรณีตาย

การคุ้มครองทั้ง 4 กรณีดังกล่าว มีสาเหตุเนื่องมาจาก

1. การที่ลูกจ้างทำงานให้นายจ้าง
2. การที่ลูกจ้างป้องกันรักษาผลประโยชน์ให้นายจ้าง
3. การที่ลูกจ้างทำงานตามคำสั่งของนายจ้าง

ขอบเขตการใช้บังคับ

บังคับใช้กับนายจ้างทุกประเภทกิจการที่มีลูกจ้างตั้งแต่ 1 คนขึ้นไป

พระราชบัญญัติเงินทดแทนพ.ศ. 2537 มาตรา 5 กำหนดนิยามของคำว่า “นายจ้าง” และ “ลูกจ้าง” หมายความว่าดังนี้

ลูกจ้าง หมายความว่า ผู้ซึ่งทำงานให้นายจ้างโดยได้รับค่าจ้างไม่ว่าจะเรียกชื่ออย่างไร แต่ไม่รวมถึงลูกจ้างซึ่งทำงานบ้านอันมิได้มีการประกอบธุรกิจรวมอยู่ด้วย

นายจ้าง หมายความว่า ผู้ซึ่งตกลงรับลูกจ้างเข้าทำงานโดยจ่ายค่าจ้างให้และหมายความรวมถึงผู้ซึ่งได้รับมอบหมายให้ทำงานแทนนายจ้าง ในกรณีที่มอบหมายจากผู้มีอำนาจกระทำการแทนนิติบุคคลให้ทำการแทนด้วย

พระราชบัญญัติเงินทดแทน พ.ศ. 2537 มาตรา 4 กำหนดกิจการที่ไม่ต้องอยู่ภายใต้บังคับแห่งพระราชบัญญัติเงินทดแทน พ.ศ. 2537 ดังนี้

1. ราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาคและราชการส่วนท้องถิ่น
2. รัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยพนักงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์
3. นายจ้างซึ่งประกอบธุรกิจโรงเรียนเอกชนตามกฎหมายว่าด้วยโรงเรียนเอกชน เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับครูหรือครูใหญ่
4. นายจ้างซึ่งดำเนินกิจการที่มีได้มีวัตถุประสงค์เพื่อแสวงหากำไรในทางเศรษฐกิจ
5. ลูกจ้างงานบ้านซึ่งไม่มีการประกอบธุรกิจรวมอยู่ด้วย (ตามความหมายของคำว่า “ลูกจ้าง” แห่งพระราชบัญญัติเงินทดแทน พ.ศ. 2537 มาตรา 5)
6. กิจการอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง (ปัจจุบันไม่มี)

หน้าที่ของนายจ้าง

1. เมื่อลูกจ้างประสบอันตรายหรือเจ็บป่วยหรือสูญหาย ให้นายจ้างแจ้งการประสบอันตรายหรือเจ็บป่วย หรือสูญหาย ภายใน 15 วัน นับแต่วันที่นายจ้างทราบหรือควรจะได้ทราบถึงการประสบอันตรายหรือเจ็บป่วย หรือสูญหาย (มาตรา 48)

2. เมื่อลูกจ้างประสบอันตรายหรือเจ็บป่วย ให้นายจ้างจัดให้ลูกจ้างได้รับการรักษาพยาบาลทันทีตามความเหมาะสมแก่อันตรายหรือความเจ็บป่วยนั้น (มาตรา 13)

3. ให้นายจ้างมีหน้าที่จ่ายค่ารักษาพยาบาล ค่าฟื้นฟูสมรรถภาพในการทำงาน ค่าทำศพ และค่าทดแทนแก่ลูกจ้างหรือผู้มีสิทธิตามอัตราที่กฎหมายกำหนด (มาตรา 13, มาตรา 15, มาตรา 16, มาตรา 18)

4. นายจ้างมีหน้าที่จัดการศพของลูกจ้างไปพลางก่อน ในกรณีที่ลูกจ้างประสบอันตรายหรือเจ็บป่วยจนถึงแก่ความตายโดยไม่มีผู้จัดการศพ (มาตรา 17)

5. นายจ้างมีหน้าที่ยื่นแบบขึ้นทะเบียนนายจ้างแบบแสดงรายชื่อลูกจ้างภายใน 30 วัน นับแต่วันที่นายจ้างที่ทำงานอยู่ในทุกท้องที่ทั่วราชอาณาจักรตั้งแต่ 1 คนขึ้นไป (มาตรา 44)

ประโยชน์ทดแทนที่ลูกจ้างได้รับ

1. ค่ารักษาพยาบาล หมายถึง

1.1 ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการตรวจ การรักษา การพยาบาล ค่าใช้จ่ายอื่นที่จำเป็น เพื่อให้การประสบอันตรายหรือการเจ็บป่วยบรรเทาหรือหมดสิ้นไป

1.2 ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับอุปกรณ์ หรือวัสดุที่ใช้แทนหรือทำหน้าที่แทนหรือช่วยอวัยวะที่ประสบอันตราย

ลูกจ้างที่ประสบอันตรายหรือเจ็บป่วยมีสิทธิได้รับค่ารักษาพยาบาลตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ซึ่งขณะนี้กฎกระทรวง ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2539) ออกตามความใน มาตรา 13 วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติเงินทดแทน พ.ศ. 2537 กำหนดให้ลูกจ้างมีสิทธิได้รับค่ารักษาพยาบาลเท่าจำนวนที่จ่ายจริงตามความจำเป็นแต่ไม่เกิน 35,000 บาท (รวมค่าห้องอาหารไม่เกินวันละ 700)

ยกเว้น ในกรณีดังต่อไปนี้ ให้ลูกจ้างมีสิทธิได้รับค่ารักษาพยาบาลเพิ่มอีกไม่เกิน 50,000 บาท (รวมค่าห้องและค่าอาหารไม่เกินวันละ 700 บาท)

1. บาดเจ็บอย่างรุนแรงของอวัยวะภายในหลายส่วนและต้องได้รับการผ่าตัดแก้ไข
2. บาดเจ็บอย่างรุนแรงของกระดูกหลายแห่งและต้องได้รับการผ่าตัดแก้ไข
3. บาดเจ็บอย่างรุนแรงที่ศีรษะและต้องได้รับการผ่าตัดเปิดกะโหลกศีรษะ
4. บาดเจ็บอย่างรุนแรงของกระดูกสันหลัง ไชสันหลังหรือรากประสาท
5. ประสิทธิภาพที่ต้องผ่าตัดต่ออวัยวะที่ยู่ยากซึ่งต้องใช้วิจิตรศัลยกรรม
6. ประสบอันตรายจากไฟไหม้ น้ำร้อนลวก สารเคมีหรือไฟฟ้าจนถึงขั้นสูญเสียผิวหนัง ลึกถึงหนักเท่าเกินกว่าร้อยละสามสิบของร่างกาย
7. ประสบอันตรายหรือเจ็บป่วยอย่างอื่นซึ่งรุนแรงและเรื้อรัง

การจ่ายค่ารักษาพยาบาลดังกล่าวข้างต้นต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ดังนี้

1. ค่าบุคลากรทางการแพทย์และพยาบาลไม่เกิน 24,000 บาท
2. ค่าใช้จ่ายทางหัตถการทางการแพทย์และพยาบาล ค่าเวชภัณฑ์ ค่ายา ค่าชันสูตรต่าง ๆ และค่าใช้จ่ายอื่นๆ ที่จำเป็นในการรักษาพยาบาลไม่เกิน 40,000 บาท
3. ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับค่าห้องและค่าอาหารไม่เกิน 21,000 บาท

2. ค่าทดแทน

พระราชบัญญัติเงินทดแทน พ.ศ. 2537 มาตรา 18(1)-(4) กำหนดในกรณีที่ลูกจ้างประสบอันตรายหรือเจ็บป่วยหรือตาย นอกจากมีสิทธิได้รับค่ารักษาพยาบาล ค่าฟื้นฟูสมรรถภาพในการทำงาน หรือค่าทำศพแล้ว ลูกจ้างหรือผู้มีสิทธิยังมีสิทธิได้รับค่าทดแทนเป็นรายเดือนในอัตรา 60% ของค่าจ้างรายเดือน แต่ทั้งนี้ ค่าทดแทนรายเดือนที่ลูกจ้างหรือผู้มีสิทธิได้รับต้องไม่ต่ำกว่าเดือนละ 2,000 บาท และไม่สูงกว่าเดือนละ 9,000 บาท อย่างไรก็ตาม ค่าทดแทนที่จ่ายให้กับลูกจ้างหรือผู้มีสิทธิเป็นรายเดือนดังกล่าว นายจ้างและลูกจ้างหรือผู้มีสิทธิอาจตกลงกันให้จ่ายคราวเดียวหรือเป็นงวดก็ได้

ค่าทดแทนมีดังนี้

1. มาตรา 18 (1) กรณีลูกจ้างประสบอันตรายหรือเจ็บป่วยจนไม่สามารถทำงานติดต่อกันได้เกิน 3 วัน ลูกจ้างมีสิทธิได้รับค่าทดแทนจำนวน 60% ของค่าจ้างรายเดือนตลอดระยะเวลาที่ไม่สามารถทำงานได้ แต่ต้องไม่เกิน 1 ปี

2. มาตรา 18 (2) กรณีลูกจ้างสูญเสียอวัยวะบางส่วนหรือร่างกายลูกจ้างที่ประสบอันตรายหรือเจ็บป่วยเป็นเหตุให้สูญเสียอวัยวะบางส่วนหรือร่างกาย มีสิทธิได้รับค่าทดแทนจำนวน 60% ของค่าจ้างรายเดือนโดยจ่ายตามประเภทของการสูญเสียอวัยวะและตามระยะเวลาที่ต้องจ่ายให้ตามประกาศกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม เรื่อง กำหนดระยะเวลาการจ่ายค่าทดแทนและหลักเกณฑ์และวิธีการคำนวณค่าจ้างรายเดือน ลงวันที่ 12 กันยายน พ.ศ. 2537 แต่ทั้งนี้ต้องไม่เกิน 10 ปี

3. มาตรา 18(3) กรณีลูกจ้างทุพพลภาพ ลูกจ้างที่ประสบอันตรายหรือเจ็บป่วยจนถึงขั้นทุพพลภาพจะได้รับค่าทดแทนจำนวน 60% ของค่าจ้างรายเดือน โดยจ่ายตามประเภทของการทุพพลภาพและตามระยะเวลาที่จะต้องจ่ายตามประกาศกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม เรื่อง กำหนดระยะเวลาการจ่ายค่าทดแทนและหลักเกณฑ์และวิธีการคำนวณค่าจ้างรายเดือน ลงวันที่ 12 กันยายน พ.ศ. 2537 แต่ทั้งนี้ต้องไม่เกิน 15 ปี ทั้งนี้ ประกาศฉบับดังกล่าวได้กำหนดกรณีลูกจ้างสูญเสียอวัยวะดังต่อไปนี้ ให้ถือว่าทุพพลภาพ คือ

1. กรณีที่ขาทั้งสองข้างขาด
 2. เท้าข้างหนึ่งกับขาอีกข้างหนึ่งขาด
 3. มือหรือแขนข้างหนึ่งกับเท้าหรือขาอีกข้างหนึ่งขาด
 4. มือทั้งสองข้างขาด
 5. แขนทั้งสองข้างขาด
 6. มือข้างหนึ่งกับแขนอีกข้างหนึ่งขาด
 7. สูญเสียลูกตาทั้งสองข้าง หรือสูญเสียลูกตาข้างหนึ่งกับสูญเสียสมรรถภาพในการมองเห็นร้อยละเก้าสิบขึ้นไป หรือเสียความสามารถในการมองเห็นตั้งแต่ 3/60 หรือมากกว่าของตาอีกข้างหนึ่งหรือสูญเสียสมรรถภาพในการมองเห็นร้อยละเก้าสิบขึ้นไปหรือเสียความสามารถในการมองเห็นตั้งแต่ 3/60 หรือมากกว่าของตาทั้งสองข้าง
 8. ประสบอันตรายหรือเจ็บป่วยที่ศีรษะและ/หรือกระดูกสันหลังเป็นเหตุให้มือหรือแขนทั้งสองข้าง มือข้างหนึ่งกับแขนข้างหนึ่ง เท้าหรือขาทั้งสองข้าง เท้าข้างหนึ่งกับขาอีกข้างหนึ่ง มือหรือแขนข้างหนึ่งกับเท้าหรือขาอีกข้างหนึ่ง สูญเสียสมรรถภาพในการทำงานโดยสิ้นเชิง
 9. ประสบอันตรายหรือเจ็บป่วยที่ศีรษะ อันเป็นเหตุให้เกิดความผิดปกติของความรู้สึกตัวและหรือจิตฟั่นเฟือนเป็นเหตุให้ไม่สามารถปฏิบัติงานได้ และไม่สามารถรักษาให้หายได้หรือวิกลจริต
 10. สูญเสียอวัยวะหรือสูญเสียสมรรถภาพในการทำงานของอวัยวะในส่วนหนึ่งส่วนใดหรือในหลายส่วนของร่างกายนอกจากที่กำหนดไว้ใน(1)ถึง(9)ซึ่งคณะกรรมการแพทย์วินิจฉัยว่าทุพพลภาพ
4. มาตรา 18(4) กรณีลูกจ้างตายหรือสูญหายลูกจ้างที่ประสบอันตรายหรือเจ็บป่วยจนถึงแก่ความตายหรือสูญหาย ทายาทมีสิทธิได้รับค่าทดแทน จำนวน 60% ของค่าจ้างรายเดือน เป็นระยะเวลา 8 ปี
- ลูกจ้างตายขณะที่รับค่าทดแทนตามมาตรา 18(2)หรือ (3)
- มาตรา 19 กรณีที่ลูกจ้างได้รับค่าทดแทนตามมาตรา 18(2) หรือ (3) ถ้าลูกจ้างตายในขณะที่ยังรับค่าทดแทนไม่ครบ ให้นำค่าทดแทนที่เหลือมาจ่ายให้กับผู้มีสิทธิตามมาตรา 20 ต่อไป และระยะเวลาการจ่ายค่าทดแทนรวมกันต้องไม่เกิน 8 ปี

3. ค่าทำศพ

พระราชบัญญัติเงินทดแทน พ.ศ. 2537 มาตรา 16 กำหนดว่าในกรณีที่ลูกจ้างประสบอันตรายหรือเจ็บป่วยจนถึงแก่ความตายหรือลูกจ้างสูญหาย ให้นายจ้างจ่ายค่าทำศพแก่ผู้จัดการศพของลูกจ้าง จำนวน 100 เท่าของอัตราค่าจ้างรายวันขั้นต่ำสูงสุดตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน ทั้งนี้ เมื่อลูกจ้างถึงแก่ความตายโดยไม่มีผู้จัดการศพนั้น พระราชบัญญัติเงินทดแทน พ.ศ. 2537 มาตรา 17 กำหนดให้นายจ้างจัดการศพของลูกจ้างไปพลางก่อนจนกว่าผู้มีสิทธิตามมาตรา 20 กล่าวคือ บิดามารดา สามีหรือภรรยา บุตร หรือผู้อยู่ในอุปการะของลูกจ้างก่อนลูกจ้างจะถึงแก่ความตายแล้วแต่กรณีจะมาขอเป็นผู้จัดการศพ แต่นายจ้างจะใช้ค่าทำศพเกินหนึ่งในสามของค่าทำศพที่ได้รับทั้งหมดไม่ได้ แต่ถ้าลูกจ้างถึงแก่ความตายครบ 72 ชั่วโมงแล้วยังไม่มีผู้มีสิทธิมาขอเป็นผู้จัดการศพให้นายจ้างจัดการศพของลูกจ้างตามประเพณีทางศาสนาของลูกจ้างที่ถึงแก่ความตายหรือตามประเพณีแห่งท้องถิ่น โดยคำนึงถึงฐานะทางสังคมของลูกจ้าง และนายจ้างมีสิทธิใช้ค่าทำศพที่เหลือได้

4. ค่าฟื้นฟูสมรรถภาพ

กรณีที่ลูกจ้างจำเป็นต้องได้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพในการทำงาน ภายหลังการประสบอันตรายหรือเจ็บป่วย ให้นายจ้างจ่ายค่าฟื้นฟูสมรรถภาพในการทำงานของลูกจ้างตามหลักเกณฑ์และอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวง ซึ่งขณะนี้กฎกระทรวง ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2539) กำหนดให้นายจ้างจ่ายค่าฟื้นฟูสมรรถภาพในการทำงานของลูกจ้าง ดังนี้

4.1 ค่าใช้จ่ายในกระบวนการเวชศาสตร์ฟื้นฟูสมรรถภาพในการทำงานด้านการแพทย์และค่าใช้จ่ายในการฟื้นฟูสมรรถภาพในการทำงานด้านอาชีพ ไม่เกิน 20,000 บาท

4.2 ค่าใช้จ่ายในการผ่าตัด เพิ่มประโยชน์แก่การฟื้นฟูสมรรถภาพในการทำงาน ไม่เกิน 20,000 บาท

ผู้มีสิทธิได้รับเงินทดแทนกรณีลูกจ้างตาย

ในกรณีที่ลูกจ้างประสบอันตรายหรือเจ็บป่วย ซึ่งมีสิทธิได้รับค่ารักษาพยาบาล ค่าทดแทนรายเดือน ค่าฟื้นฟูสมรรถภาพในการทำงานตามกฎหมายกำหนดลูกจ้างเป็นผู้มีสิทธิได้รับเงินทดแทนดังกล่าว แต่สำหรับกรณีที่ลูกจ้างประสบอันตรายหรือเจ็บป่วยจนถึงแก่ความตายหรือสูญหายนั้น พระราชบัญญัติเงินทดแทน พ.ศ.2537 มาตรา 20 ได้กำหนดให้บุคคลดังต่อไปนี้เป็นผู้มีสิทธิได้รับเงินทดแทน คือ

1. บิดามารดาที่ชอบด้วยกฎหมาย
2. สามีหรือภริยาที่ชอบด้วยกฎหมาย
3. บุตรที่ชอบด้วยกฎหมายซึ่งจะมีสิทธิได้รับค่าทดแทนแบ่งได้เป็น

4 ประเภท

3.1 บุตรที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี

3.2 บุตรอายุครบ 18 ปี แล้วแต่ยังศึกษาอยู่ในระดับที่สูงกว่าปริญญาตรี

3.3 บุตรที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป แต่ทุพพลภาพหรือจิตฟั่นเฟือนไม่

สมประกอบซึ่งอยู่ในความอุปการะของลูกจ้างก่อนลูกจ้างถึงแก่ความตายหรือสูญหาย

3.4 บุตรของลูกจ้างซึ่งเกิดภายในสามร้อยสิบวันนับแต่วันที่ลูกจ้างถึงแก่ความตายหรือวันที่เกิดเหตุสูญหาย มีสิทธิรับเงินทดแทนนับแต่วันคลอด

สิทธิการรับค่าทดแทนของผู้มีสิทธิ

1. ทายาทผู้มีสิทธิดังกล่าวข้างต้นมีสิทธิได้รับส่วนแบ่งในเงินทดแทนโดยเฉลี่ยเท่ากันทุกคน

2. ทายาทผู้มีสิทธิรับเงินทดแทนคนหนึ่งคนใดดังกล่าวข้างต้นถึงแก่ความตายให้นำส่วนแบ่งนั้นมาเฉลี่ยให้ทายาทอื่นที่เหลืออยู่

3. สามีหรือภริยาสมรสใหม่หรือไปอยู่กินฉันสามีภริยากับหญิงหรือชายอื่นจะไม่มีสิทธิได้รับส่วนแบ่งในเงินทดแทนต่อไป

4. กรณีลูกจ้างไม่มีผู้มีสิทธิ กล่าวคือ ไม่มีบิดามารดา ไม่มีสามีหรือภริยา ไม่มีบุตร ให้จ่ายค่าทดแทนแก่ผู้ที่อยู่ในความอุปการะของลูกจ้างก่อนที่ลูกจ้างจะถึงแก่ความตายและบุคคลนั้นได้รับความเดือดร้อนเพราะขาดอุปการะจากการที่ลูกจ้างตายหรือสูญหาย เป็นผู้มีสิทธิได้รับเงินทดแทน

กรณีที่ลูกจ้างไม่มีสิทธิได้รับเงินทดแทน

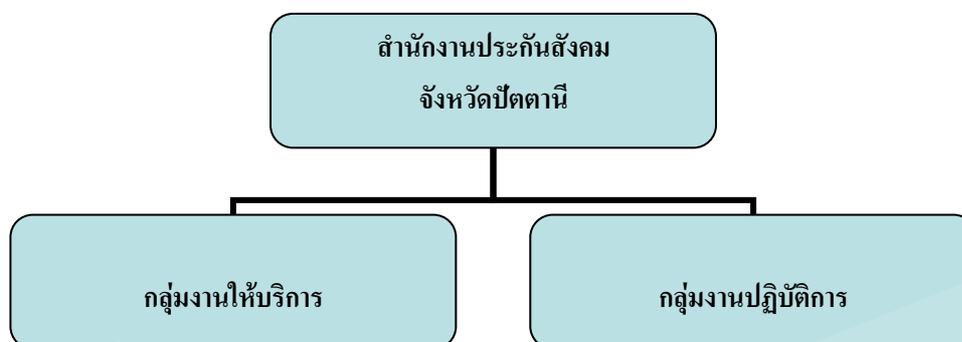
พระราชบัญญัติเงินทดแทน พ.ศ. 2537 มาตรา 22 กำหนดให้ลูกจ้างไม่มีสิทธิได้รับเงินทดแทน ถ้าการประสบอันตรายหรือเจ็บป่วยของลูกจ้างเกิดเพราะสาเหตุ ดังต่อไปนี้

1. ลูกจ้างเสพของมีเมาหรือสิ่งเสพติดอื่นจนไม่สามารถครองสติได้
2. ลูกจ้างจงใจให้ตนเองประสบอันตรายหรือยอมให้ผู้อื่นทำให้ตนประสบ

อันตราย

โครงสร้างและการแบ่งงานสำนักงานประกันสังคมจังหวัดปัตตานี

ประกอบด้วยอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบของสำนักงานประกันสังคมเขตพื้นที่และจังหวัด

แผนภูมิที่ 2 แสดง โครงสร้างและการแบ่งงานสำนักงานประกันสังคมจังหวัดปัตตานี

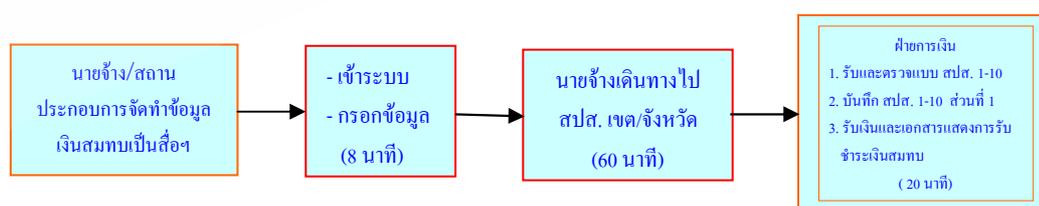
1. กลุ่มงานให้บริการ (Front Office)

มีหน้าที่ความรับผิดชอบเกี่ยวกับการให้บริการขึ้นทะเบียนนายจ้าง ผู้ประกันตนเงินสมทบ การวินิจฉัยสั่งจ่ายประโยชน์ทดแทนและเงินทดแทน แก่ลูกจ้าง ผู้ประกันตนหรือผู้มีสิทธิตามกฎหมายประกันสังคม และกฎหมายเงินทดแทน การให้บริการด้านต่างๆ แก่ผู้ขอรับบริการ และปฏิบัติงานอื่นๆ ที่ได้รับมอบหมาย

- การให้บริการขึ้นทะเบียนนายจ้างผู้ประกันตน
- การจัดเก็บเงินสมทบ โดยมีรายละเอียดดังนี้

กระบวนการเรื่อง การชำระเงินสมทบกองทุนประกันสังคม

1) แผนผังแสดงขั้นตอนและระยะเวลาการปฏิบัติราชการที่กำหนดไว้เดิม

แผนภูมิที่ 3 แสดงขั้นตอนการชำระเงินสมทบกองทุนประกันสังคมรูปแบบเดิม

สรุป1 ขั้นตอน1 จุดบริการรวมระยะเวลา 88 นาที

2) แผนผังแสดงขั้นตอนและระยะเวลาการปฏิบัติราชการรูปแบบใหม่

1. นายจ้าง/สถานประกอบการจัดทำข้อมูลเงินสมทบเป็นสื่อ
2. เข้าสู่ระบบที่ www.sso.go.th
3. กรอกข้อมูลเงินสมทบ พร้อมแนบไฟล์ข้อมูล
4. เข้าสู่ระบบ E-Payment ของธนาคาร เพื่อชำระเงิน
5. พิมพ์เอกสารแสดงการรับชำระเงินสมทบ จากระบบทันที

แผนภูมิที่ 4 แสดงขั้นตอนการชำระเงินสมทบกองทุนประกันสังคมรูปแบบใหม่

สรุป ขั้นตอน โดยนายจ้างเป็นผู้ดำเนินการชำระเงินทางอินเทอร์เน็ต

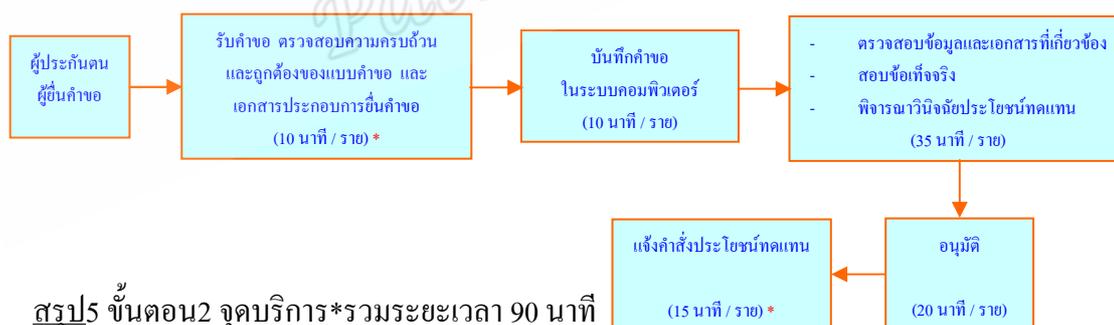
- การรับชำระเงินสมทบกองทุนประกันสังคม

- จ่ายเงินสมทบ ณ สำนักงานประกันสังคม
- จ่ายผ่าน ณ ไปรษณีย์
- การจ่ายผ่านธนาคาร
- เคาน์เตอร์เซอร์วิส

- การวินิจฉัยสั่งจ่ายเงินทดแทนและประโยชน์ทดแทน โดยมีรายละเอียดดังนี้

กระบวนการเรื่อง การขอรับประโยชน์ทดแทนจากกองทุนประกันสังคม กรณีสงเคราะห์บุตร (กรณีเอกสารถูกต้อง ครบถ้วน)

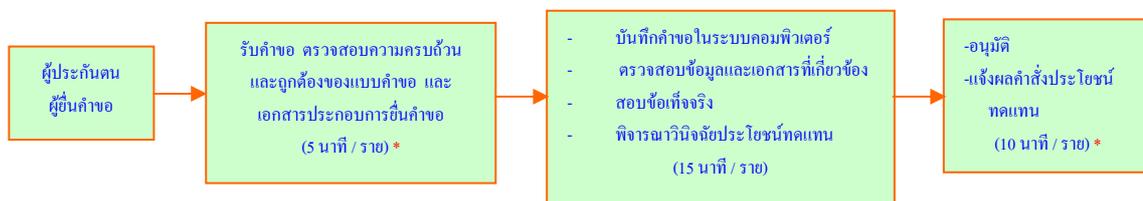
1) แผนผังแสดงขั้นตอนและระยะเวลาการปฏิบัติราชการที่กำหนดไว้เดิม

สรุป ขั้นตอน 2 จุดบริการ*รวมระยะเวลา 90 นาที

แผนภูมิที่ 5 แสดงขั้นตอนการขอรับประโยชน์ทดแทนกรณีสงเคราะห์บุตรเดิม กรณีเอกสารครบถ้วน

2) แผนผังแสดงขั้นตอนและระยะเวลาการปฏิบัติราชการที่ปรับปรุงใหม่

แผนภูมิที่ 6 แสดงขั้นตอนการขอรับประโยชน์ทดแทนกรณีสงเคราะห์บุตรปรับปรุงใหม่ กรณีเอกสารครบถ้วน

สรุป 3 ขั้นตอน 2 จุดบริการ*รวมระยะเวลา 30 นาที

กระบวนการเรื่อง การขอรับประโยชน์ทดแทนจากกองทุนประกันสังคม กรณีชราภาพ (กรณีเอกสารถูกต้อง ครบถ้วน)

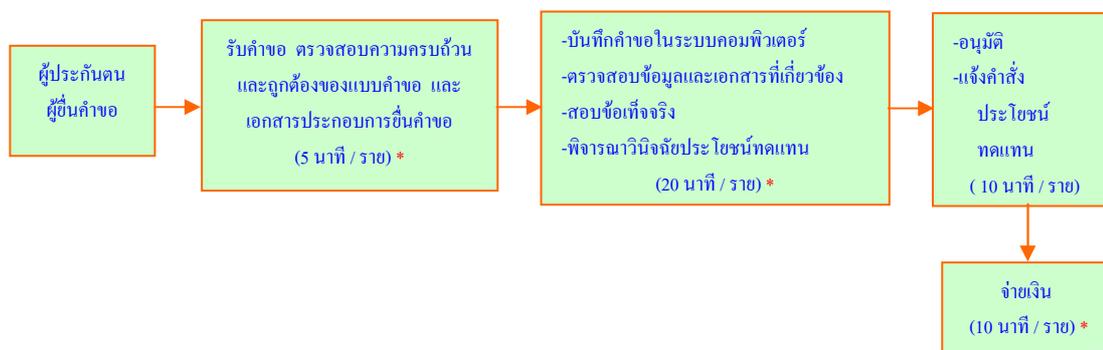
1) แผนผังแสดงขั้นตอนและระยะเวลาการปฏิบัติราชการที่กำหนดไว้เดิม

แผนภูมิที่ 7 แสดงขั้นตอนการขอรับประโยชน์ทดแทนกรณีชราภาพเดิม กรณีเอกสารครบถ้วน

สรุป 7 ขั้นตอน 4 จุดบริการ*รวมระยะเวลา 100 นาที

2) แผนผังแสดงขั้นตอนและระยะเวลาการปฏิบัติราชการที่ปรับปรุงใหม่

แผนภูมิที่ 8 แสดงขั้นตอนการขอรับประโยชน์ทดแทนกรณีชราภาพที่ปรับปรุงใหม่ กรณีเอกสารครบถ้วน

สรุป 4 ขั้นตอน 3 จุดบริการ *รวมระยะเวลา 45 นาที

2. กลุ่มงานปฏิบัติการ (Back Office)

มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการจัดการระบบสารสนเทศและประสานการแพทย์การตรวจและติดตามหนี้จัดทำบัญชีและงบการเงินดำเนินการเกี่ยวกับงานบริหารทั่วไปปฏิบัติงานอื่นๆ ที่ได้รับมอบหมาย

- จัดการระบบสารสนเทศและประสานการแพทย์
- ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ
 - จัดเจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์ที่มีความรู้ความสามารถ เพื่อให้คำแนะนำ ผู้มารับบริการ
 - จัดให้มีการให้ความรู้เกี่ยวกับจิตสำนึกในการให้บริการแก่เจ้าหน้าที่
 - พัฒนาให้ความรู้แก่เจ้าหน้าที่ เช่น โครงการจัดการความรู้ (Knowledge Management: km) การนำปัญหามาพูดคุยในฝ่าย/งาน เพื่อหาทางแก้ไข และเสนอแนะวิธีที่เหมาะสม และสามารถปฏิบัติงานแทนกันได้
 - จัดส่งเจ้าหน้าที่เข้ารับการอบรมอย่างสม่ำเสมอตามโครงการเสริมสร้างสมรรถนะบุคลากรอย่างต่อเนื่อง ทั้งจากสำนักงานประกันสังคมและหน่วยงานอื่น (ภาครัฐและเอกชน) ที่เกี่ยวกับงานบริการ งานประชาสัมพันธ์
 - จัดประชุมซักซ้อมเจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์เพื่อทำความเข้าใจและนำปัญหาที่พบมาหาแนวทาง แก้ไขและปรับปรุง
 - การชมเชยเจ้าหน้าที่ที่มีความดีความชอบในที่ประชุมและให้รางวัลเพื่อเป็นขวัญและกำลังใจในการทำงาน

- ปรับเปลี่ยนบุคลากรให้เหมาะสมกับความรู้ความสามารถของแต่ละคนในการปฏิบัติงาน และอบรมเจ้าหน้าที่ก่อนปฏิบัติงานใหม่ หรือมอบหมายงานในหน้าที่ใหม่
- วิเคราะห์อัตรากำลังที่เหมาะสม โดยจัดสรรงานในความรับผิดชอบให้แก่ข้าราชการและพนักงานอย่างเหมาะสม
 - การตรวจและติดตามหนี้
 - ติดตามเร่งรัดเงินสมทบที่ค้างชำระ
 - ดำเนินคดียึดอายัดทรัพย์สินและขายทอดตลาด
 - ตรวจสอบสถานประกอบการให้ปฏิบัติถูกต้องตามกฎหมาย
 - การจัดทำบัญชีและงบการเงิน
 - งานบริหารงานทั่วไป

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เกษม ปันทะยม (2544 : บทคัดย่อ) ทศนคติของผู้ประกันตนตามพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. 2533 ที่มีต่อการให้บริการของโรงพยาบาลเพชรเวช ผลการวัด ความคิดเห็นเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ของผู้ประกันตนพบว่า ผู้ประกันตนเห็นด้วยมาก ที่สุดในการที่ผู้ประกันตนเป็นผู้เลือกสถานพยาบาลเองและเห็นด้วย น้อยที่สุด เกี่ยวกับการประกันสังคม ทำให้ชีวิตมั่นคงมากขึ้น ส่วนผลการวัดทัศนคติของผู้ ประกันตนต่อการให้บริการของโรงพยาบาลเพชรเวช พบว่า เรื่องที่ผู้ประกันตนเห็นด้วย มากที่สุดคือ การเปิดให้บริการแก่ผู้ประกันตนโดยไม่มีวันหยุด

วีรฉัตร กิจสวัสดิ์ (2544 : บทคัดย่อ) การประกันสังคมสำหรับเกษตรกรในประเทศไทย ผลของการศึกษาพบว่า ตามพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ.2533 การกำหนด หลักเกณฑ์เงื่อนไขตลอดจนสิทธิประโยชน์ต่างๆ นั้น มีความเหมาะสมสอดคล้อง และ เอื้อประโยชน์ให้กับประชาชนในกลุ่มที่เป็นลูกจ้างซึ่งทำงานอยู่ในสถานประกอบการต่างๆ แต่หลักเกณฑ์ เงื่อนไข และสิทธิประโยชน์เหล่านั้นไม่มีความเหมาะสมอีกทั้งไม่เอื้อ ประโยชน์แก่ประชากรในกลุ่มที่เป็นเกษตรกร เนื่องจากประชากรทั้งสองกลุ่มดังกล่าว มีความแตกต่างกันโดยสิ้นเชิง ทั้งทางด้านการประกอบอาชีพ รายได้ และวิถีการดำเนินชีวิต จากเหตุผลดังกล่าว ผู้ทำการศึกษาจึงมีความเห็นว่า ในการดำเนินโครงการประกันสังคมของ ประเทศไทยนั้น ควรให้มีการจัดทำโครงการประกันสังคม โดยแยกออกเป็นโครงการย่อย หลายโครงการ ให้แต่ละโครงการสามารถให้ความคุ้มครองครอบคลุมถึงสิทธิประโยชน์ หลักที่มีความใกล้เคียงกัน แต่ให้มีข้อกำหนดเกี่ยวกับหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในด้านต่างๆ ซึ่งเป็นรายละเอียดปลีกย่อยแตกต่างหลากหลาย ทั้งนี้ เพื่อให้ระบบประกันสังคมสามารถให้ความคุ้มครองและตอบสนองความต้องการของประชากรในทุก กลุ่มอาชีพได้อย่างกว้างขวางเสมอภาค และเป็นธรรม

อุททอง นามวงษ์ (2543 : บทคัดย่อ) ข้อมูลข่าวสารด้านคุณภาพของโรงพยาบาล ที่ผู้ประกันตนที่มารับบริการแผนกผู้ป่วยนอกของโรงพยาบาลในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ต้องการเพื่อประกอบการเลือกโรงพยาบาลคู่สัญญาหลัก ผลการศึกษาพบว่า ปริมาณข้อมูลข่าวสารด้านคุณภาพของโรงพยาบาลที่ผู้ประกันตนต้องการ โดยเฉลี่ย คือร้อยละ 51.16 ของข้อมูลทั้งหมด ข้อมูลข่าวสารด้านคุณภาพของโรงพยาบาลที่มีผู้ประกันตนต้องการมากที่สุดคือข้อมูลเกี่ยวกับขอบเขตความสามารถในการรักษาพยาบาลของโรงพยาบาล(ร้อยละ 82.38) ข้อมูลเกี่ยวกับการแจ้งผลการรักษาพยาบาล (ร้อยละ 82.00)และข้อมูลเกี่ยวกับการให้คำแนะนำในการดูแลรักษา ตัวเองของผู้ป่วย (ร้อยละ 76.25) โดยสื่อบุคคลที่ผู้ประกันตนต้องการในรับข้อมูลข่าวสารดังกล่าวมากที่สุดคือ เจ้าหน้าที่จากโรงพยาบาล (ร้อยละ 61.41) เจ้าหน้าที่ฝ่ายบุคคลของสถานประกอบการ (ร้อยละ 15.76) และเจ้าหน้าที่สำนักงานประกันสังคม (ร้อยละ 11.93) ตามลำดับ ส่วนสื่อมวลชนที่ต้องการมากที่สุดคือ โทรทัศน์ (ร้อยละ 51.73) จดหมายข่าวหรือวารสาร (ร้อยละ 23.88) และแผ่นพับหรือโบปลิว(ร้อยละ 8.60) ตามลำดับ ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับปริมาณข้อมูลข่าวสารด้านคุณภาพของโรงพยาบาล ที่ผู้ประกันตนต้องการ ได้แก่ ประวัติการเจ็บป่วยเรื้อรัง ($p=.003$) และลักษณะงานของผู้ประกันตน ($p<.001$)

กุลวดี บุญยืน (2550: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาปัจจัยบางประการที่ส่งผลต่อการรักษาสิทธิประโยชน์ของผู้ประกันตน บริษัท โรงงานทอผ้ากรุงเทพฯ จำกัด มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการ ได้แก่ เพศ สถานภาพสมรส วุฒิการศึกษาสูงสุด ตำแหน่ง รายได้เฉลี่ยต่อเดือน การเปิดรับข่าวสาร และน้ำหนักความสำคัญของปัจจัยบางประการที่ส่งผลต่อการรักษาสิทธิประโยชน์ของผู้ประกันตน บริษัท โรงงานทอผ้ากรุงเทพฯ จำกัด ผลการวิจัยพบว่า ค่าน้ำหนักความสำคัญของตัวแปรปัจจัยการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการประกันสังคมจากสื่อบุคคล และการรับรู้สิทธิประโยชน์การประกันสังคม ส่งผลต่อการรักษาสิทธิประโยชน์ของผู้ประกันตน บริษัท โรงงานทอผ้ากรุงเทพฯ จำกัด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สุชาดา ฐิติระวีวงศ์ (2540 : บทคัดย่อ) ศึกษาความคิดเห็นของประชาชน ต่อโครงการแก้ไขปัญหาคาความยากจน และปัญหาอุปสรรค เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงดำเนินงานตามโครงการฯ ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น พบว่า จำนวนเงินยืมที่ได้รับการสนับสนุนยังไม่เหมาะสม ขั้นตอนการยืมเงินทุนไปประกอบอาชีพไม่ยุ่งยาก และโครงการฯ นี้เป็น โครงการที่ดีและควรมีต่อไป

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนายจ้าง/ลูกจ้าง/ผู้ประกันตน ต่อการนำส่งเงินสมทบกรณี สงเคราะห์บุตรและชราภาพ ในสำนักงานประกันสังคมจังหวัดปัตตานี

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย

ทำให้ทราบถึงความคิดเห็นของกลุ่มนายจ้าง/ลูกจ้าง/ผู้ประกันตน ต่อความสามารถในการจ่ายเงินสมทบสำหรับกรณีสงเคราะห์บุตรและชราภาพ ซึ่งกรณีสงเคราะห์ต้องจ่ายให้กับผู้ประกันตนได้คราวละ 2 คน จนบุตรอายุ 6 ขวบ และกรณีชราภาพ ซึ่งจะมีผลบังคับใช้ในปี พ.ศ. 2557 นับเป็นเงินจำนวนมาก ทางสำนักงานจะได้ใช้เป็นข้อมูลในการกำหนดอัตราผลตอบแทนหรือการนำเงินของกองทุนที่มีอยู่ไปลงทุนเพื่อให้ได้ผลตอบแทนที่ดีขึ้นด้วย

ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาได้กำหนดขอบเขตไว้ ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างหรือกลุ่มเป้าหมายที่ทำการศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นกลุ่มนายจ้าง/ลูกจ้าง/ผู้ประกันตน ที่ค้างชำระเงินสมทบ จำนวน 30 ราย

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ความรู้ด้านการประกันสังคม หมายถึง ความรู้ด้านการประกันสังคมตามพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. 2533 หมายถึง การให้ความคุ้มครองแก่ผู้ประกันตน/ลูกจ้างซึ่งเจ็บป่วยไม่เนื่องจากการทำงาน
2. สำนักงาน หมายถึง สำนักงานประกันสังคมจังหวัดปัตตานี
3. นายจ้าง หมายถึง ผู้ซึ่งรับลูกจ้างเข้าทำงาน โดยจ่ายค่าจ้าง และให้หมายความรวมถึงผู้ซึ่งได้รับมอบหมายให้ทำงานแทนนายจ้าง ในกรณีที่นายจ้างเป็นนิติบุคคล ให้หมายความรวมถึงผู้มีอำนาจกระทำการแทนนิติบุคคล และผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้มีอำนาจกระทำการแทนนิติบุคคล ให้ทำการแทนด้วย
4. ลูกจ้าง หมายถึง ผู้ซึ่งทำงานให้นายจ้าง โดยได้รับค่าจ้าง แต่ไม่รวมถึงลูกจ้างซึ่งทำงานบ้านที่ไม่ได้มีการประกอบธุรกิจรวมอยู่ด้วย
5. ค่าจ้าง หมายความว่า เงินทุกประเภทที่นายจ้างจ่ายให้แก่ลูกจ้างเป็นค่าตอบแทนการทำงานในวันและเวลาทำงานปกติ ไม่ว่าจะคำนวณตามระยะเวลาหรือคำนวณตามผลงานที่ลูกจ้างทำ

ได้ และให้หมายความรวมถึงเงินที่นายจ้างจ่ายให้ในวันหยุดและวันลาซึ่งลูกจ้างไม่ได้ทำงานด้วย ทั้งนี้ ไม่ว่าจะกำหนด คำนวณ หรือจ่ายในลักษณะใดหรือโดยวิธีการใด และไม่ว่าจะเรียกชื่ออย่างไร

6. วันทำงาน หมายความว่า วันที่กำหนดให้ลูกจ้างทำงานตามปกติ

7. ผู้ประกันตน หมายถึง ผู้ซึ่งจ่ายเงินสมทบอันก่อให้เกิดสิทธิประโยชน์ทดแทนตามพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. 2533

8. การประกันสังคม หมายถึง การให้หลักประกันทางสังคมในระยะยาวระบบหนึ่งที่รัฐเป็นผู้ดำเนินการให้ประชาชนผู้มีรายได้ไม่น้อยแต่ละคนได้มีส่วนร่วมช่วยตนเอง หรือครอบครัว โดยร่วมกันเสี่ยงภัยหรือช่วยเหลือบำบัดทุกข์ยากเดือดร้อนซึ่งกันและกัน ระหว่างผู้มีรายได้กับสังคม ด้วยการออกเงินสมทบเข้ากองทุนประกันสังคม โดยมีนายจ้าง ลูกจ้างและรัฐบาล ร่วมออกเงินสมทบเข้ากองทุนนี้ด้วย กองทุนนี้จะจ่ายประโยชน์ทดแทนให้แก่ผู้ส่งเงินสมทบเมื่อเกิดเคราะห์กรรมหรือความเดือดร้อน เช่น เจ็บป่วย คลอดบุตร ทูพพลภาพ ชราภาพ ว่างาน เป็นต้น ดังนั้น การประกันสังคมจึงเป็นวิธีการหนึ่งที่ยึดหลักการพึ่งตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกันของประชาชน โดยมีความมุ่งหมายที่จะเป็นหลักประกันและคุ้มครองความเป็นอยู่ของประชาชนให้มีความมั่นคงในการดำเนินชีวิต แม้มีเหตุการณ์ที่ทำให้ต้องขาดแคลนรายได้ก็สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างปกติสุข

9. กองทุนประกันสังคม หมายถึง กองทุนที่ให้หลักประกันแก่ผู้ประกันตนให้ได้รับประโยชน์ทดแทนกรณีสงเคราะห์บุตรและชราภาพ

10. ประโยชน์ทดแทน หมายถึง สิทธิประโยชน์ที่ผู้ประกันตน/ผู้มีสิทธิได้รับ มี 2 ประเภท

10.1 ประโยชน์ทดแทนกรณีสงเคราะห์บุตร

10.2 ประโยชน์ทดแทนกรณีชราภาพ

11. เงินสมทบกองทุนประกันสังคม หมายถึง เงินที่รัฐบาล นายจ้าง และลูกจ้างออกเงินสมทบเข้ากองทุน เพื่อจ่ายประโยชน์ทดแทนให้แก่ผู้ประกันตน

12. ความมั่นคงทางสังคม หมายถึง การปกป้องคุ้มครองซึ่งสังคมได้ให้แก่สมาชิกนั้นๆ โดยอาศัยมาตรการสาธารณะเพื่อรับมือกับความทุกข์ยากทางเศรษฐกิจและสังคม ซึ่งอาจเกิดขึ้นเนื่องจากการชะงักงัน หรือลดลงอย่างมากของรายได้อันเป็นสาเหตุมาจากการเจ็บป่วย การบาดเจ็บจากการทำงาน การว่างงาน ความพิการ สูงอายุ การขาดผู้อุปการะเนื่องจากการตายของสมาชิกในครอบครัวและการมีรายจ่ายพิเศษเพิ่มขึ้นจากการแต่งงาน การเกิดและการตายตลอดจนการจ่ายเงินแก่ครอบครัวเพื่อเลี้ยงดูเด็ก